श्रीगजाननप्रसन्नमस्तु ॥ विश्वकर्मोउवाच ॥ श्लोक ॥ ईदानीमलीद्वारखामीसुवपात्रविधिकमान् ॥ शुभेमासेसितेप
क्षेआदित्येवोत्तरायणे ॥ १ ॥ अर्थ ॥ मारोस्वामीजेब्रह्मा ॥ तीनेसुवपात्रनीविधीकहेछे ॥ तेअमनेंतमोवतावोपुरथकी ॥
तेकीमघरप्रसादकरांजेः ॥ तेशुभमासलीजे ॥ शुभपक्षलीजेः सूर्यउतारायेनोहोयत्यारेकरवो ॥ १ ॥ श्लोक ॥ वैवेसोख्यधनं
प्राप्तीदेशारवेचधवागमं ॥ अर्थ ॥ वैवमाघरकरेतोमोख्य होई ॥ वैशाघयरेंकरितों धनधान्यवृद्धिहोई ॥ २ ॥ श्लोक ॥ ज्येष्ठेप्र
तिपुंतोआग्वाडेपशुनाशनं ॥ श्रावणेधनवृद्धी ग्रासुनेंभाद्रपदेक्षवेतु ॥ ३ ॥ अर्थ ॥ जेष्ठमाघरकरेतोपीडाहोई ॥ आसं
इमोघरकरेतोपसुचंपैवेदीनोवीनासहाय ॥ श्रावणमाग्रारंभकरीतेधनधान्यवृद्धीहोय भाद्रवामाघरकरीतोवस्तीनहो
पे सुनेंउजाडपडे ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ कलंहंवास्वीनेमासेमृत्युनाशंचकार्तिके ॥ मार्गशीर्षेधनंप्राप्तीपोषेचकामसंपदा ॥ ४ ॥ अर्थ
आसोमाघरकरेतोकज्यानीप्राप्तीहोवे ॥ कार्तीकमाकरीतोचाकरमीत्रप्रधानप्रमुखनोवीनासहोयः ॥ मार्गशीर्षमाघर
करेतोधनधान्यप्राप्तीहोय ॥ पोखष्यमाघरकरेतोकामसंपदावधे ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ माघआग्रीभयंकुर्यांतु ॥ फालगुणेश्र
यमुत्तमा ॥ तृतीयापंचमीचैवसप्तमीनवमीतथा ॥ ५ ॥ अर्थ ॥ माघमाघरकरेतोआग्रीनाभयउपजे ॥ फालगुनमासे
करीतोलक्षुमीवधे ॥ तीथीतीज २ पंचमीसप्तमीनोमीतथायेउत्तम ॥ ५ ॥ श्लोक ॥ येकादशीत्रयोदशायेतेतीथीशुभ
वाहा ॥ कन्यतुलोरुश्रीकेभनगृह ॥ पूर्वसन्मुखं ॥ ६ ॥ आर्थ ॥ एकादशीतथातेरथी ॥ अथवा ॥ ३ ॥ ५ ॥ ७ ॥ ९ ॥ ११
१३ ॥ येशुभकरीछे ॥ संक्रांनीविचार ॥ कन्यतुलरुश्वकसंक्रांतीमापूर्वदीशाई ॥ सनमुखद्वारनकरीये ॥ ६ ॥ श्लोक ध
धन्येचमकरेकुंभेनकुर्याद्दक्षिणामुखं ॥ ७ ॥ मीनेमेषेवृषेश्वा व ॥ पश्चमादीसदोषते ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ धनसंक्रांतीमक्र
संक्रांती ॥ कुंभसंक्रांतीमध्यदक्षीवदेशा ॥ इंधरद्वारनीकेजीये ॥ मनीमेषवृषशहे नकुर्यादुउत्तरामुखं ॥ सिंहेचवतथा
कुंभे वृश्चिकेवृषभेतथा ॥ ८ ॥ अर्थ ॥ मिथुनकर्कसिंहयासंक्रांतीमे ॥ उतरदीशाईधर ॥ ध्यारनकीजे ॥ सींह ॥ १ ॥ कुंभ
॥ २ ॥ वृश्चका ॥ ३ ॥ वृषभे ॥ ४ ॥ यासंक्रांतीमाहेन्यरुदीसाई ॥ सर्वदीकरीयेतोदोषनाही ॥ ८ ॥ श्लोक ॥ नेवदोषोनवे

तत्र कुर्यात्चतुर्दिशामुखा ॥ शुभंशुभंयद्गृहपंचप्रसादानाविशेषत ॥९॥ अर्थ शुभ अशुभयुगृहप्रसाद देवल धर्मार्था ॥ नकरी
शेषवीच्यरद्वारकीजीये ॥९॥ श्लोक ॥ आयोरसव्ययतारायुसुकाणाकमेणतु ॥ धामस्यदीर्घतोव्यासगुणीयच्चाष्टभाजिते
॥१०॥ अर्थभययुकोनक्षेत्रंव्ययकोष्टकनक्षत्रे ॥ तारा शु अनुक्रमेकहेछे प्रथधरमधेधरवीळंबीहायनमापीजे ॥ जेत
नागजहोय तेथो आठमोभागदीजे ॥१०॥ ध्वज्यदीनामेषमाया ॥ त्यभ्येतोनात्रसंशया ॥ ध्वजोध्वोमृतयासिद्धो ॥ स्वानाद्यय
कौ खोक्षरोगजः ॥११॥ अर्थ ॥ शेष अकवचेते ध्वज्यदी आयुजाणवे ॥ ध्वजोध्वोमृतधासिद्धो ॥ स्वनद्यघरवरोगधरेव्यंशे
वसमध्रदा ॥ ध्वज्यात्वासप्रदक्षीये आयोनामीमुखाग्नेच ॥ कर्मछेदोनुसारत ॥११॥ श्लोक ॥ एकअकभागद कादीधाव ॥१॥
वचतोसिहाई ॥ दोईवचचेतोधोम २ ॥ तीनवचेतीसीह ॥३॥ चारवचेनोस्वान ॥४॥ पाचवचेतोवृषभ ॥५॥ छवचयी
तोखर ॥६॥ सातमचवीतोगज ॥७॥ इतरेआयुकहाणाः ध्वाक्षसमदेसिपुर्वधी अनुक्रमदेषि ॥ यहयाद्वारकीजे ॥ ए
हीकरीराजे ॥१२॥ श्लोक ॥ ध्वजेसिहोवृषेगजं शस्वतभुवनेवस्मृ ॥ अधमानारवराध्वंक्षंधामस्वनसुखावुंवहा ॥१३॥
अर्थ ॥ ध्वज सिंह वृष गज एनानामकाधर ॥ शुभअशुभकुडाएआदी अधअधम ॥ ध्वाक्षे ॥१॥ धामे २ ॥ ध्वान ३
मेसुखदाईछे ॥१३॥ श्लोक ॥ कल्पनाकरुतेसीहंनृपानेचवीशेषत ॥ वीप्रस्वतेध्वजश्रेष्ठा ॥ वृषकेशमुद्राकृत ॥१४॥
अर्थ ॥ राजबीजराजाकाहीये ॥ राजाकुसीहकाळोश्रेष्ठो ॥ ब्राह्मण कुंवे श्वहरवृषधमेपरश्रेष्ठा ॥ उत्तम ॥१४॥ श्लोक ॥ श्वा
द्रव्यगजमेवोक्तंसर्वेकामफलप्रदा ध्वजेचेवार्थलाभाचमतापोध्वोममवच ॥१५॥ अर्थ ॥ शूद्रहणेगजनामेश्रेष्ठसर्वेका
फलप्राप्साहाई ॥ ध्वजेचआथगेलाभकरी ॥ संतापधामणेमं ॥१५॥ श्लोक ॥ सीहेचवीपुलानीभोगाना ॥ कालहंस्वानसदा
भवेत ॥ धन धासमर्पभूचैव ॥ स्मीमरणशस्वभेनतु ॥१६॥ अर्थ ॥ सीहानामेगृहधणांभयउपजावे ॥ वृषभनामेधरेधनधान्य
आवे ॥ शसीभनामेध्येस्त्रीनाहानकराबी ॥१६॥ श्लोक ॥ गजेभद्रणीचश्वेती ॥ ध्वक्षाचमरणध्रुव ॥ न्यासादेप्रतिमालींग ॥ जग
तीपीठमंडप ॥१७॥ अ०॥ गजनामेयहकल्पनकरे ॥ धाक्षेणामरणजावदसवे ॥ तीर्थप्रसादमदीरंप्रतीमालींग ॥ सीहासन

मंडपथेतीथरतीजायगानामंधरनीकामकीजे ॥ १७ ॥ श्लोक ॥ वेदेकुंड कृतिश्चवपाला काश्चवचामरा ॥ वापीकूपतडागा
नाकुटारीनाजलाश्रये ॥ १० ॥ आ० ॥ धाजोश्रयासस्थाने धजंतत्रप्रदायेत ॥ आसनदेवनीदेपु ॥ वस्त्रालंकारभूषणे ॥१९॥
श्लोक ॥ केशुरमुकरायुचवीवेशयनु ॥ ध्वजश्रेभअग्रीकमेषुसत्तष ॥ शामशालाकमेणतु ॥२०॥ श्लोक ॥ धूमाग्रीकुडमं
स्थाने हामकगृहेधीवाः ॥ अयुध्वानंसमसेषुनृपाण भुवनेषुष ॥२१॥ अर्थ ॥ ध्वजगृहपतिआयगरुडी ॥ वेदीकुंडक
तिपताका ॥ ध्वजाछेत्रचामरः वावडी क्षउतलावकुंडलनाथकळछमीनाभंडारयतनामे ॥ ध्वजनामेआगताछे ॥ तथाआ
ण देवतानृसिंहासन ॥ वस्त्रनाभग्रहणाभाडार ॥ केहेरमुकंटस्थानकयते ध्वजश्रुत्र ॥२१॥ आग्रीकमेहोमशाला करीये ॥आ
ग्रीकुंडस्थानक ॥ आयुधसमसनपकहीये ॥ राजानाभुवनयेते ॥ वामधामनामेयहसुरवराईकहोई ॥२३॥ आर्थनृपासने
सीहासने ॥ सीहवत्यनीवेशयेतश्वानमचे छंमयाशेकवेशगारेवुटस्वच ॥२२॥ श्लोक ॥ नृत्यकशीसमलेषु ॥ श्वानसानोप
जीविना ॥ वणीमकमेंधुसर्वेषु भाजनपात्रमंडपे ॥२३॥ अर्थ ॥ राजनुसीहासनसीहानामेश्रेष्ठा ॥ श्लोछनातीनेवेश्वागृहना
नेटको ॥ गृहस्वनकीयतेजीवेदुनेहने स्वनानामेंगृहश्रेष्ठा ॥ जोगछोव्यायारकरमे अजीवकाकरेमीव्यासे आजी
वकाकरेचकरीने आजीवकाकरेतेहणेस्वननामगृहश्रेष्ठा ॥२३॥ श्लोक ॥ दशकुरंगमशालायागाशालागोकुलेपुर
ततविप्रस्वारेतगमकाजीवेवीवीधेरसथा ॥२४॥ अर्थ ॥ हरीगणीराधवनीवाजीतरनीशाला अनेकप्रकारीनीश्वरशाला ॥
वृषभनामेउत्तमश्रा ॥२५॥ श्लोक ॥ कुलसंजनकादीन ॥ स्वरगदंभजीविभा ॥ गजतुरंगमशालायाम ॥ सीहयस्वेनवर्जय
तं ॥२५॥ अर्थ ॥ कुभरकालाहाधोधीउरनीजातेईत्यादीगर्दभनीजेनका ॥ गजहाथीकहीरे ॥ घोडाकीघोडशालाय ही ॥ ज
सीहनामेश्रयुवरजनीय ॥२५॥ श्लोक सीहासनेगजचोवयानुनीपारीउद्भवे ॥ आन्यायक० मत्य ॥ मद्रनीगारीगृहगज
॥२८॥ अर्थ ॥ सीहासनीहासीनीशाला ॥ स्त्रीयारमणारीशाला ॥ अन्यसुषशालाटातीयगृहगजाउनामउजे ॥२५॥
॥ मद्रचचिवशालेषु ॥ जीनशालाद्रुवध्वाक्षचेवप्रदातव्या ॥ शीत्याकर्मोपजीवीन ॥ २७ ॥ अर्थ ॥ मद्रनीचित्रशालाजनशा

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

वादीक ॥ वेटकचमवानीशालामातीध्यक्षेनामेआयुकीजे ॥ हेमुबधारीहीयीनाहाभादाई ॥२०॥ श्लोक ॥ स्वकेस्वकेपुस्थानेषु ॥ सर्वानकज्ञानकारका ॥ पूर्वचधजदद्यात धोमंदद्यादग्नीसंस्थीतं ॥२८॥ अर्थ॥ आपआपलेधानकेसर्वनामायुकज्ञाणकारक ॥ पूर्वदिशाध्याजउत्तम ॥ धोमआग्नीकाणठो ॥२८॥ श्लोक ॥ याम्यायासिहदधात ॥ नैऋत्येरवानमवचने ॥ पश्चमायारुप ॥ दद्यातव्यायव्यपुपरमुचेरत ॥२९॥ अर्थ ॥ उतरचगजदद्यात ॥ ईशानेध्यक्षेमेवध्यस्त्रेहानोगादी ॥ मैवद्यतत्वार्थहिकामदा ॥२९॥ श्लोक ॥ उतरचगजदद्यतः ॥ ईशानेध्यक्षेमवच ॥ सहानुगावीमैभाद्यासतत्वार्थहीतकामदा ॥३०॥ अर्थ ॥ सरदक्षीनदीजासीहायुछे नैऋतीस्थानआयुछे ॥ पछेमगृशभआयुछ ॥ ईशानेधक्षेआयुछे ॥ पछेमचुमित्रवीचारीजे ॥ तोकेत्यानेकारीहाया ॥३०॥ श्लोक ॥ वृषस्थानेगजदद्यातसीहवृषभहसीवो ॥ धजसर्वपुरातसा ॥ वृषनामव्रतियेत॥३१॥ अर्थ ॥ वृष आयुकीजायगा ॥ वृषभहसीदीजः धजायुकीनायगाः वृषभहसीदीजः धजायुकीजायगातव्रदीजेतोसर्व आयुउतमः ३१ धजपुरुषादीरूपचः भ्रमंभदारुपिणिः ॥ सिहंसिहेनरुपंचश्वानंश्वानप्रभेवनः ॥३२॥ अंधेधजंतोपुरुषरुपचेः भृगृतीअंगारुपंछेः नैसीआगसीहलोकेसारीसरीशेो अकारचेः ॥ श्लोक ॥ वृषंवृषभादिरुपचः खरंरासभभेवच ॥ गजंगजरुपेन ॥ धाक्षंकाकस्वरुपकं ३३ ॥ वृषंतागर्दभसरीषाछेः गजंगोहमीरुपछेः धाक्षंतोकाकरुपछेः ३३ श्लोक सर्वेकुकंटरुपयाः पुरुषाकारेचपंषुआः हंसंश्वातरुपादयाः ५ शश्वाबीहंगडकृतीः ३४ असर्वेकूकूटरुपी आथेपछे पुरुसनेआकारछेपिनपांषुआगपछेः पणपंषीनासी पाहाथछेः नासीकाचापंषीनासरीषीजानीरेः ॥३४॥ अर्थ ॥ सर्वेषुसेहयीवायांश्वचलाश्वमहात्वरा ॥ माहागणेशासंश्रोकं दिशाबेष्टोस्वेआधिपा ३५ ॥ आ ॥ सर्वेबाह्यनीकोद्यमारीओआकारछो आपआमाहाबलीछे ॥ मोराहागणेशाश्रयुदरछे आदोहिज्ञानाधणिछो ॥३५॥ श्लोक ॥ वाक्रूककर्मेषुसर्वेषु अहेणेआपादीशाप ॥ तीपूज्यनाशाचीघ्रतेचापरदरवीता ॥ बाक्रूककर्मेषुसर्वेषुआछे आपरिज्ञापंषीपंषीपुजनानिप्रतीचापरिरवीतां ॥३६॥ अर्थ ॥ कक्रूककर्मेषुसर्वेषु आछीआयुदेशायीपतिछे ॥ पुज छतोरतार आपदा

मीटावी ॥३६॥ श्लोक ॥ आयामंयादाक्षेबंनुविस्तारंगणयेपुच ॥ सप्तवीशतिहेद्भागंशेषास्वासुननीश्चयं ॥३७॥ अर्थ ॥ प्रथमचरनीलेबारमापीईपछे आडीभीतिभापीजे ॥ तेथेलयाईपुणीजे ॥ सप्तावीशेभागदीजेशेषउरतेंकळजाणिजे ॥३७॥ श्लोक ॥ कळचाष्टगुणेतस्मिन्नक्षत्रविंशतिभाजिते ॥ पदशेषलब्धावेतत्रनक्षत्रेनहृतंसर्वं ॥३८॥ अः ॥ आगमकाशेषआकृतेनुफल ॥ तेआटउनकीजे ॥ पसेसनाबीसभागदेतांशबआंकजेतेनक्षत्रग्रहछे ॥३८॥ श्लोक ॥ रुपगणेपरमाप्रीतीनध्यमादेवमानवीं ॥ कलहोदवदेत्यान्य ॥ मृत्युमानवंभरुक्षसो ॥३९॥ अर्थ ॥ धरकी ॥ अरस्थामीकोयेकहीगणहाय ॥ देवदेत्यागणहायतोमध्यमीप्रीत ॥ देत्यमनुष्यगणतोमृत्युकरे ॥३९॥ श्लोक ॥ मृगआश्वीनचरेवत्सा ॥ हस्तस्वातीपुनर्वसु ॥ पुष्यअनुराधाश्रवणानवेतेदेवगुणास्मृता ॥४०॥ अर्थ मृगसीर ॥१॥ आश्वीन२ रेवती ३ हस्त ४ स्वाती ५ पुनर्वसु ६ पुष्य ७ अनुराधा८ श्रवण ९ योतेनवगणकहेता ॥४०॥ श्लोक ॥ कृत्तीकामुल आश्लेशामघाचित्राविशाखा ॥ धनिष्ठाशतभीशाचैवज्येष्ठाधारक्षसागुणा ॥४१॥ अर्थ ॥ कृत्तीका ॥१॥ मुल २ आश्लेषा मघा चित्रा ५ वीशाखा ६ धनीष्ठा ७ शतभीषा ८ ज्येष्ठा ९ येराक्षसगण कहीये ॥४१॥ श्लोक ॥ भरणीतीणीपूर्वाणी आद्रारुहिणीतथा ॥ उत्तराश्चर्यसंयुक्तनेवेतेमानुषास्मृता ॥४२॥ अर्थ ॥ भरणी १ पूर्वा३ आद्रा६ रोहिणी उत्तरातीनुयमानुष ॥ गुणकहवा ॥४३॥ श्लोक ॥ मृकायमृगकार्यंच ॥ वीवरक्षीयेनुयेषुकृपतदागंच ॥ वाणीभोगीगृहणीच ४६ अर्थ ॥ धरतीमापीजे पाईयेसोदोदीजेपाटाकर्यमुधमार्गेसुरंगदेवी ॥ कडवाडीतलावकुदभोमगृह प्रत्येदकीयेवंताकामकीजे येनक्षत्र आवनारे ॥४४॥ श्लोक ॥ दुनारंभेदिधीमापंमीधानोरवननंतथा ॥ गणीतनीज्ञारंभेख्यातविल्वप्रवज्ञान ॥४५ श्लोक ॥ जुयानपेलःकुमायागाडवीजोतिसनुस्वरआलाः ॥ पचाशीनुस्वातरथीलप्रवेशनुयेनबनक्षत्र आगकथातेनेयमहायेसाधी ॥ ४६॥ अर्थ ॥ तीनसर्वाणी कार्यत्यज्येष्ठाश्वीनीपुनरवसुः खेतीमृगशिरंतथा ॥ अनुराधातथास्वाती ॥ हस्तचित्राणेचमृगशीर्षश्रवणज कार्याणी सर्वथीजानीलावयत ॥ ४६॥ श्लोक ॥ ज्येष्ठाश्विनीपुनरवसुरेवतीमृगशी

रआनुरा धास्वाती ॥ हस्तचीशनीर्यवरमुखवार्सधीदेज्ञा धाणिज्यकर्षण सर्वबीजयाबीजे ॥ बाद्दीणीचटजेगुंटहतीचोदुं
मेघा ॥ गर्भईत्याकवाह्मनवेल ॥४८॥ श्लोक ॥ मदनकूशवाणीजः गमनक्षेरकर्मणि ॥ आपरक्रायंश्राणी ॥ शकरानवाही
नां ॥ ४९॥ अर्थ ॥ तपयीश्वार्यीणीकर्मीणीतानिसर्वाणिकारयेन पुष्यद्वीश्वश्रवणचेण उनरात्रवयमोवंच ॥ ४९॥ श्लोक ॥ रतीम
ह्यते सर्वयेतीव्यापार ॥ गमनपरदेशे प्रमाणहस्यमतीयंत्रमत्रगाडगाडीमाः ॥ बैसतपकरबोजपकरबोदृश्यसाधनयेतोकाम
कार्यकीजे ॥ ५०॥ श्लोक ॥ पुष्याद्राश्रवणंचेवधनश्रेउर्धवकयो प्रासादनोरकार्या करवेचेवम करवेचेवमभवेन् ॥ ५०॥ अ
र्थ ॥ पुष्य आर्द्राश्रवण उत्तराज्ञनभीज्ञारोहिणीधनभीशा ॥ यतान क्षउर्धमुखनाणावा यामेकोदगटनोरणंबीनीकरीजे ॥ ५१॥
श्लोक ॥ पदाभीथ्यकमारंभ्या प्रासाधाजाक्षीयेत ॥ इहुंकाणीकर्यार्णीतानोमबीनीकारयत ॥ ५२॥ अर्थ ॥ येउहुंमुज्ञानक्षत्रे
कीद्दवाराजानेपाटवेठाबीजा ॥ कोटदेद्दरोधाजावचर्थयनाकामकामकरीजे ॥ ५२॥ श्लोक ॥ गृहेक्षत्रेचपुयद्राक्षापक्षीभाग
णीतेत्था ॥ पचवीशतज्ञाभागे ॥ शेषाकीबीधीपादय ॥ ५३॥ अर्थ ॥ गृहेक्षेचकोनक्षत्रगणाईसाटभाग १३५ काभाग
दीजे शेषआकरहेनेमादय ॥ ५३ ॥ श्लोक ॥ मेशवाद्यादिभवेद्वासिनक्षत्रआश्वीन्यानदीका ॥ बक्राकर्वेषुशर्वेषु ग्रहधनी
सोधन ॥ ५४॥ अर्थ ॥ मेशआदीदेईनेईद्राश्रयहायः नक्षत्रआश्वीनआदीदेयंनेग्रहकर्मसर्वमही ॥ वदमापीयो ॥ ५४॥ श्लो
क ॥ आश्वीनीदीवयमषासीद्धेशाकमधावयं मुखादीनतीयचपी शेषसुनवशाशयेन ॥ ५५॥ अर्थ ॥ आश्वीन आदि ॥ ३ ॥ नक्षत्र
मेषराशीहोय माधाआदीज्ञासीद्वरासीमुख आदी ॥ ३ ॥ धनराशीशेज्ञानवराशीजाणीदं ॥ ५५॥ श्लोक ॥ कृतीकाद्यामत्याभरण
पूर्वादीधुपदक्षिणे ॥ आशाचीज्ञाशीतीयुक्तनं ॥ तत्रचंद्रमुदाहृत ॥ ५६॥ अर्थ ॥ कृतीकाआदिदेयीस्थापीजे इंयेराज आठवी
सनक्षत्र ज्याराशीजेचंद्रमायासोजाणीजे ॥ ५६ ॥ श्लोक ॥ अंशेनोहरनोआयुष्टिनाहरनेधनं धामदक्षणनोचंद्र धनधान्य
कसमृतां ॥ ५७॥ अर्थ ॥ आगेचंद्रमाधनधान्यवधावे ॥ पीटनोचंद्रमाधनधान्यवधावे ॥ ५७॥ श्लोक ॥ प्रासादेराजचीस्मे
पुचंद्रादधातआयन ॥ आन्यज्ञानचनदानत्रश्रीयंतोहीगृहेपुच ॥ ५८॥ अर्थ ॥ प्रासाददेद्दरोराजे ग्रहंई ॥ चद्दमासन्युखउजे

ओरदीकाणवरजी ॥ ईलशमीवंनीकरणारग्रचीचारीजे ॥ ५९ ॥ श्लोक ॥ सत्यमेचोतमाप्रीतीपडुथेमरणं ध्रवंनवपैचमीदीशेज्ञां
पुर्णीदज्ञाचयोंको ॥ ५९ ॥ अर्थ सातमाथीपैचमउतमप्रीत छठाथि आठमोपरणकाबे नवमाथीपैचमीकलहकरवेदसमाथी
चनुर्थपुथेकशवे ॥ ५९ ॥ श्लोक ॥ तृतीयाएकादशीमेत्रीहितीयादशमीकनु येवंशटचीधीक्तव्यपुरवेसापरस्वर ॥ ६० ॥ अर्थ
तीजशमीथी आग्यारमेचदुसराथीद्वादसीपि ॥ येवं छेनेनरंपरस्परेधरेमदेरमावध चीच्यारीकारनेकरीजे ॥ ६० ॥ श्लोक ॥ से
षवृश्चयाभामजुकुवृषतुलाधीपो ॥ कन्यमीधुनबुधश्चेवाशमीनकरकटमेबच्य ॥ ६१ ॥ अर्थ ॥ मेषरश्चीकोंकेस्वामीमंगल्ला
वृषनुलकोस्वामीशुक कन्यमीधुनकोस्वामीबुध कर्कीस्वामीचंद्रमाः ॥ ६१ ॥ श्लोक ॥ सूर्यक्षत्रेभवेतीसिहं ॥ धनमीनरूप
सुरो मकरकुंभशनीश्चेवरतेक्षेत्रेगृहास्मृत ॥ ६२ ॥ अर्थ ॥ सूर्यकाघरसीहधनकास्वामीगुरु मकरकुंभकोस्वामीज्ञानी
देवयरीतेस्वामीकद्देणा ॥ ६२ ॥ श्लोक ॥ आत्मक्षेत्रेनबीजंतेस्ववेक्षेक्षेत्रपालका ॥ दिशामास्थाने मनीपीडांतेमेदीगृयेभ
स्माकृता ॥ ६३ ॥ अर्थ ॥ नीकाईराशीस्वामीतीकोईपीदानकरे ॥ आपआपकारसीकोस्वामीपाले ॥ अवलीसवलीराशीपीडा
उपजावेईसवुस्वामीगीज्ञीकोदुखीकरेभस्मीभव ॥ ६३ ॥ श्लोक ॥ रवीरुक्तानुगोमेत्री गुरुचद्रादीकंगशुभाः ॥ शेषाचेवनृ
तीययायेभीयुक्तानीसास्यते ॥ ६४ ॥ अर्थ ॥ रवीचद्रामोमेत्रीबुधशुक्रमेत्री सूर्यभौममेत्री ॥ इतरेसमेत्रीकजाणीजे ॥ ६५ ॥
श्लोक ॥ रवीमदेसदापैरः कुनमंदास्तस्थावच ॥ गुरुश्चशुक्रयोवैरः वैरचबुधचंद्रयो ॥ ६५ ॥ श्लोक ॥ सूर्यकशनीकुंबैर
हेमगलशनीकुंबरे ॥ गुरुशोककुंबैरेहेचंद्रमाबुधनेवैरहे ॥ ६६ ॥ श्लोक ॥ नक्षत्रेषुसुभीभक्तंयस्मेपेचयोभवेन ॥ यका
कस्यचमस्थाने वयश्चोनीधीस्मृता ॥ ६७ ॥ आर्थ ॥ नक्षत्रजेनासमाराशीकहोयेतेहआठेभागेहगीजे शेषेवचेतेवयक
हीजे ॥ येकेकथानीवीच्यरीजे ॥ ६७ ॥ श्लोक ॥ समव्ययेपीशाचीमासाक्षस्यसस्थेव्ययोपीका ॥ वयेवुनतरम्यंधनधान्यक
रास्मृतां ॥ ६८ ॥ आर्थ ॥ वराबारपुराहीजे ॥ नेथधान्यप्रीवधो ॥ ६८ ॥ श्लोक ॥ शानाशुरंप्रदाशुरंप्रदातस्य श्रीवसवीभव
वेवभुनास्मकव्ययस्मना ॥ ६९ ॥ अर्थ ॥ शात १ शोर २ प्रदाश्रीय ३ आनंद ४ मनारथ ५ श्रीवस्य ६ व्यता ७ आ

त्यव्ययं व्ययभारव्ययेकहीजे ॥६॥ श्लोक॥ धनजनत्यशत्रुनस्यनीत्यकत्यकारक॥ भागपुत्रबलनीत्यगीतनादसुरात्य ॥७०॥
अर्थ॥ धनजनीत्यशुभकार्यामा आष्ठो छेमत्तनीकत्याणकारछे भागपुत्रबल जीतबाजीचसुरात्यदेवशुर्वणशरीछे ॥७०॥ श्लोक॥
धामस्थानेदयस्थेनं धातुद्रवप्रदफलशेरचसिंहस्थानचनीत्य धामश्रीयदीक ॥७१॥ अर्थ॥ धामस्थनीकमाणुगतईनोधातुद्रव्य
पानेपैरचमीकस्थनच ॥नीत्याभागश्रीयादीक ॥७१॥ श्लोक॥ प्रदातस्थानमस्थानेनित्यश्रीसुतमेव्यदा॥ श्रीयानंदवृशस्थाने
सर्वकामफलप्रद॥ ७२॥ अर्थ॥ मानस्थानकप्रदाशाहयतुनीत्यश्रीसुतशोधरी॥ वृषधानकश्रीर्यानंदहईसर्वकामुफलपावे ॥७२॥
श्लोक॥ मनाहरसशेजाज्यसरमनाहरदायक॥ श्रीवश्यचगजोगोज्य गजसीद्धाबलधीका ॥७३॥ अर्थ॥ आधीमनाहरयुज्ञाहेय
तोसर्वमनोरथफलेछे॥ श्रीवशमगज्ययुजाद्रीतेतोफलहोय ॥ ७३॥ श्लोक॥ वीभवध्यक्षभवेभीक्षीसर्वकामफलप्रद॥ श्रीनात्मक
वयेनीत्यआयारेपुवेवरजयेत ॥७४॥ अर्थ॥ ध्याक्षभवेवीभवयोग्यसर्वकामनेफल॥ वीतात्ममव्ययेहोयतोनीत्यसुख॥७४॥ श्लो
क॥ मूलशशीव्ययोशीव्ययहेवीमाक्षगणीच॥ श्रीभीरेहेवेहरेद्रागवस्तेघातदासयक॥ ७५॥ अर्थ॥ स्वामीरासीवेयेरासी॥ धनामाक्ष
रयेभलाकीजे॥ पडुतीनतीनभागेहरीजे॥ शेषवचेतोआस्ययक ॥ ७५॥ श्लोक॥ इंद्रयमस्यराजानाआसकावयमेवच ॥ भीयेप्रमाणत्रीधा
रूपं यदमध्यमकनीष्का॥ ७६॥ आर्थ॥ येकवचेतीर्दुद्रीदायेवचतोमेम॥ तीनवचेतोसुत्यराजा॥ वयआसेतीनसेतीनप्रमाणकल्प॥ जेश
मर्थेरकनिथा ३॥ ७६॥ श्लोक॥ प्रसदेप्रतीमालोगजतीपीटमंदुपं॥ वेदीकछदुश्रीश्रोव॥ ईंद्रध्वजपताको॥ ७७॥ आर्थ॥ प्रासादप्रति
माछिंग॥ मतीधरतीसीहासनमडप॥ वेदीमाकुदुमाश्रोचीमे धाजापताकादउ॥ इंद्रासकभलो ॥ ७७॥ श्लोक॥ सगीयाभोमयुक्तानां
वृत्यगीतमहाश्वास॥ आनेपुशुभकारेषोईइसकलमहाच्यते॥ ७८॥ आर्थ॥ सर्गाअधोभागयुस्राहानीलगतमाहाउस्राह॥ आन्य
सुभकार्यमा ईंद्रमसीजाई॥ ७८॥ श्लोक॥ क्षेत्रेदेसंक्षानावेद्रावाणादीकचभोरथ॥ गृभात्रगणादेवयमासकमहाच्यते॥ ७९॥ आर्थ
॥ क्षेत्रादीनाटपेचथीआछीधीकतभोक॥ धरकानामभाजीगणेतावधे॥ जमाझाकछीजे॥ ७९॥ श्लोक॥ वणीजकर्मवीधीथच॥ म
धेमाशादीकोभवेत्॥ यैत्यकमपीस्थानेदव्यवचनमासक॥ ८०॥ अर्थ॥ व्यापारकर्मवीपाटेमधनाशादीकर्मोयेतोकामनेयेमासकभा

ल॥ ८०॥ श्लोक॥ सीहासनीवज्ञाव्ययधरचदीगजबाहीनेछे॥ राजायतस्कुरारंभेगजासमकमहोच्यते॥ ८१॥ अर्थ॥ सीहासनतेजआश्व
हाथीपेटदेरानकार्यामर्वेतीमजराजाआसीलीजे॥ ८१॥ श्लोक॥ पादद्रक्षेत्रयहेसेचनवभीश्वतहरद्रागधेतानाराग्रकीर्तिता॥ ८२॥ अर्थ॥
स्वामीनानक्षेत्रवेनेसुधरचानक्षत्राताईगणीजे॥ एकरागणीनेनवभागरीयेशेषवचेआकंतेताराजाणजे॥ ८२॥ श्लोक॥ शातामवोहराकू
गकुराबीजयाय कलीकोइबाय पत्रनी ६ गरुसी ७ वीरा ८ तारग्रदटसुभाप्रोक्तात्रीपंचसत्यवरजीना॥ कूराकलहंवेवरजंयेत्॥ शुभकर्म
मसु॥ ८३॥ अर्थ॥ छेयेतारातोशुभकरीछे॥ तीजीपंचमीत्यूमीआश्रमकरेछेकलशदाईछे॥ सुभकार्यमावर्जवू॥ ८३॥ श्लोक॥ नीधनं
समभीनारापंचमीहानिदायका॥ वीजयातृतीयतारापचुतारावीर्जयत॥ ८४॥ सानभीनारावीध्वनताकरेपंचनारहानीकरे तीजीनारावीना
शकरेयवंजनीकछे॥ ८४॥ हीनपृष्टभिक्षवज्रफलशष्टभीजीते॥ ८५॥ अर्थ॥ क्षेमनीमार्गपैं आठगुणकीजेतेनीत्यछेकाभागदीनीई॥
पीछलाभतेहनीलब्धदक्षगुणजीवे॥ शोषाकभुतमाजीतेपंचेभागेहरीजतीगुणोलें॥ ८५॥ श्लोक॥ पृथ्वि आपस्तथातेजवायुआकाशमेव
च॥ पैचनस्वभवस्रमृता आतकालेप्रभादीन॥ ८६॥ अर्थ॥ एक आयवृकपैचपैचतेपृथ्वीदाईवचेतोआपतीनवचेतोतेजचरवचेता
वायुपंचवचेतोमृत्यआकाश॥ ८६॥ श्लोक॥ हीभिश्रेष्ठत्रीभीश्रेष्ठपैचमीसर्वउत्तम॥ ताराचंद्रमामेवाप्रतीजीवमृतश्चेवस्फुशस्तेनदीतेव
र॥ ८७॥ अर्थ॥ दुसरेतीश्रेष्ठचोथोमध्यमपंचमोमर्वश्रीउतमताराचंद्रमामेवीतीनकरे जीवमृतीकछेईशुभकार्ययमवीचरीजे॥
॥ ८७॥ श्लोक॥ आयुतारासीसुतक्षेत्रांवयतारचीआश्रुकां॥ गृहमेवीतरासीमेत्रोदीनलग्नचचंद्रयो॥ ८८॥ अर्थ॥ रक्षेवेवरयोनीवेरस्थीतीनीशी
गृहस्थच॥ ईमनकज्ञानानीवुद्धीव्यक्तीवेश्रमसु॥ ८८॥ श्लोक॥ आयातारासीनक्षत्रायतारकीआज्ञांकगृहमेवीतीनलग्नचंद्रभारवै॥ ८९॥
श्लोक॥ शत्रुनयपेतयेकवीद्यातीआगनीपंडीताईद्रव्योशमकारया॥ ९०॥ इति आयुतत्वग्रंथेसमाप्तं ॥ ७ ॥ ७ ॥
श्रीगणेशायनमः॥ श्रीविश्वकर्मोउवाच॥ गणेशगि आदेवीगोविंदोगोपति गुरु॥ ग्रीस भक्तनोनत्वासरवीक्ष्यमिवानुन॥१॥ वैशाखे
फाल्गुनेमार्गेषापचश्रावणेतथ॥ दीनसुभेमीतपक्षेगृहरभभुसुखापदं॥२॥ चैत्रेसोकमृत्युनेक्षेशुन्यभाद्रश्वीनेकला॥ माघोआग्रीभ
वदुःखमुसचैमृत्युश्चकार्तिके॥ द्वारेपूर्वापुरेकरकंनक्रसीहघटबोवामेउतरसीहकुन्यातवृषमेषेतुलाखीसु॥४॥ नगरकीगीतसुर्य

धनमनधनकोषधकन्यजेथुनयोज स्यात स्वामीनाशोधनक्षय ॥५॥ पुत्रीदीकुमुतजनहारकन्यदीवीवीगेरव्ययज्ञालेकुभभसीहस्य ॥ कुर्यातंत्र्यनुदशनगृहे ॥६॥ भूवप्रागोनरमानश्रीशेवयेदक्षणेकीलकानलोवहसीलास्यभास्वहारंभने ॥७॥ कुसुरंगम्फरीतनाम्नाभमी यास्मीकनीनज्योत ॥ वीजादीनाशक्रभाश्वेनारक्तापीनाचवेज्यहीं ॥८॥ हसनीशेहीणीयुग्मजेशमुखोनरशक्र ॥ रेवतीयुग्मेमेचचशावती यास्युकर्मणी ॥९॥ उक्ताम्यर्हवेश्यतछोयांदशमासदजेसोम्यदीकु ॥ शक्राभापक्षवदोउच्चरपीपछे ॥१०॥ पद्मसत्वाआपवेमावाचनुर्वि शतिमानकं ॥ खादरोवधधानुषोआदपरवापुष्यसयुक्त ॥११॥ अर्थ ॥ छेयजवकरीशतोजवकरी आठोजवकरी आयुलानुप्रमाण कीजे ॥ गजवीमनोधातुनोकीजेआनीपर्वयेकनाआगुलतीनकीजे ॥पर्वचेकत्रिमाच ॥ ११॥ श्लोक ॥ ईद्रोनीलाविश्वकर्मावन्हिब्राह्मा यमवरुणधनदावहरीदेवाधारणपुष्यकंवरे ॥१२॥ अर्थ ॥ येदेवतानीफुलडीछोनेदेवतानानाम ॥ इंदा १ अनी २ विश्वकर्मा ३ वन्हि ४ ब्रह्मा ५ यम ६ वरुण ७ धनदेवीपु ९ यकफुलडीयेकदेवता आणुक्रमणछे ॥ फुलडीनेआतरपर्वमाहीमाहीयफुलडीउपर नमाहीयेईनीमीश्रक ॥१३॥ श्लोक ॥ आयामेहस्तरगुणशशीभक्तेभज्यदयलेधासेशकरेकत्याआगुलायेसकेयेवे ॥१३॥ अर्थ अयामनीधोत्सारभाईप्रीहीगणहे ॥ शेषउगरेनाआयजाणावो ॥ धामधान्यदीआदअयुछेशेषथाकत आयजैमे करीनथाभा गुलाकरीयेवकरीयुक्ताईआयजाणाये ॥१३॥ श्लोक ॥ धजोधोमोवयशीहासवोनेस्वरागयआयुछे ॥ आधजादरश्चभेशवर्णोना वीशामाकमानू ॥१४॥ अर्थ ॥ धज १ धोम २ सिंह ३ श्वान ४ वृषभ ५ खर ६ गज ७ ध्वांक्षे ८ य आयुध्वजादिचारवीशमध्या रश्रेष्ठतेकहछे धज १ सिंह २ वृषभ ३ गज ४ येथर ब्राह्मणनक्षेत्रीणे शूद्रनेदीजे ॥ ब्राह्मणे धजायक्षेत्रीनेसीहाय ॥ वैश्यानी वृषभआये शूद्रनेंजायदीजे ॥१४॥ श्लोक ॥ धज १ धाम २ सिंह ३ श्वान ४ वृषभ ५ खर ६ गज ७ ध्वाक्षआठ ॥ श्लोक ॥ देवछेवेजलेवे धजो आयेछे शक्र ॥ न्यभ्याजनसाक्षायानुरगणेगृहेछे ॥१५॥ अर्थ ॥ देवेदेहरीशवेजलाधापी ॥ नाडगादीछेवस्त्र वदीईयाताकुधजादीथुये ॥१५॥ श्लोक ॥ शावेराजालसीसर्वहस्तेनगागहे ॥ पर्यकेवाहोणेजातनथाहस्तीगृहेगज ॥१६॥ अर्थ ॥श स्त्रेराजागृहेसीह आयुदीजे ॥ आगणीराजगृहेसीगजायदीजे ॥ शक्रवपाल ४ गणयोशक्रवपाहाण ॥ आणीरथहस्ती शालागत्य

दीजे ॥१६॥ श्लोक ॥ आग्नीजीवयहेकुंडे धुमाध्वाक्षमदादीमुशक्रतस्यनोतजातीनाग्रहतजीयनाक्षर ॥ १७॥ अर्थ ॥ अग्नीजेव ककरीनेजीजेहणेगृहेआग्नीकुंडहाय ॥ धुमायुजेमटादीकेयेनीयोग्नीनोस्थान ॥ कृपालासालइत्यादीकस्थानकस्वानायुद्दीजे ॥ आ णीयत्लाआतजातीनेघरेस्वानायुदीजे ॥१७॥ पूर्ववीगणीतेयघ्नसत्यवीसनेभाजीनेभवेयाग्रहनेधीपेआधानचस्यसोभवा ॥१८॥ अर्थ ॥ पूर्वात्य आयामबीस्तारआहीमाहीगुणीय ॥ मुलराशिकहीयेन आठयुणकीजेषडसलाबीसेभागदीजे शेषउरतेव्ययजाण वों ॥ तेण आर्थार्थहीनेदेशभलो ॥१८॥ श्लोक ॥ देवमीश्वनमृगश्चताश्रतीपुष्यपुनरवसु ॥ स्वातीहास्तमेचचनृणापूर्वोतरभय ॥१९॥ अर्थ ॥ शशीनीमृगसीरस्वातीश्रवणपुष्यपुनरवसु ॥ रेवतीहस्त अनुराधार्दतीदेवगुणनक्षत्र ॥१९॥ श्लोक ॥ कृत्तिकामूल आश्लेषाम घापीचविशाखाया ॥ धनिष्ठशततभीशांचवजेपाशक्षमगुणा ॥ पूर्वाचीणीउनराचीणीरोहिणीतथा ॥ भरणीचेव अरद्रा याशशनीनवमान्यवगुणा ॥२७॥ अर्थ ॥ यमानयगुणतथादेवगुणतथाराक्षसगुणप्रतीईष्टभलीदेवतादेत्य शुलहउपज ॥ राक्षस मानवनमृत्युकरेपणयेकनातीनक्षत्रश्रेष्टप्रतीकहीयपीवाहजाईयपरेराक्षसगुणनाआनीयेमानवगुणआणीमानधरनोहोय तोश्रेष्टप्रतीकहीये ॥ तथाधनीराक्षसगुणहाय ॥ तीघरुनोमनुष्यगुआणाय ॥२७॥ श्लोक ॥ स्वामीनेदेवताथावतश्रेज्ञातारावी भाजीते ॥ ताज्यबीयाचशात्रमश्रेष्ठमाआगृहशन ॥२१॥ अर्थ ॥ स्वामीनानक्षत्रनेधरणानक्षत्रयेतायीगणीय ॥ नवभाग हरीजे ॥ शेषउगरेतेतारांजाणावे ॥ तेतारापंचवीसातमीबीनानाआणीयतेशेषभाकर्ता ॥ ६॥ तारांभलीप्रथम २०० २०० ४०० ६०० ८०० १०० येभली आणीचंद्रमाआगीण आणीयआणपाछेनाआयडावेजीमनीआणीये ॥२१॥ श्लोक ॥ मत्यकेवहहृष्टपूर्वादीचनवग्रह ॥ क्षेत्रचचंद्रमाक्षेत्राप्रसदसायतशक्र ॥२२॥ अर्थ ॥ सातसातकातीकादीबीवीणेपूर्वपक्का देनेपूर्व ७ दक्षणे ७ पश्चिमे ७ उत्तरे ७ उत्तरदीशानुनक्षेत्रहायतोचंद्रमाजाणावा ॥ जेचंद्रमाप्रसादनीआगलीदीसेआरणि तेभले ॥२२॥ श्लोक ॥ वाचेद्यमासाशयुक्तमुलज्यभीभाजीत ॥ईद्रीयमभाथ ॥ प्रतीनशक्रभाद्दोनावाद्याका ॥२३॥ अर्थ ॥ धये जेतभाआव्योहावभ धममो १ वीजो २ त्रीजो ३ नीनक्षत्रआणीधरनामाक्षर ॥ आणीमुलराशीजेनसीआवीहोयेशेषउ

गरेनेजशकहीये ॥ यकउगरेन्य अशकककहीय ॥ ईद्राआज्ञाकदानउगरेनेजमासीकनीउगरेने ॥ राजाआज्ञाकजाणबेआणीप्रीतीन
हीप्रीतालीधीयाबारनेनपंचमयेप्रतीवाणी ॥२७॥ श्लोक ॥ स्वमरोशोढुंकादीधीवःपत्योभीवणआयो सेखदासखमीनःतःखा
पेचमीकीशमाकमातू ॥२४॥ अर्थ ॥ सारासीमाहीधीयाबारसु अेखंडाएक ॥ आणीधीशमराशीमाहेननवपंचमटालीवानें
दपत्यप्रीपुरासश्रुजाईथातःवादुराकुर ओनेचाकसुजोईया ॥ मीजनीमीतसुभोईया दुखप्रीनीडालीयसेमीश्वआणीय ॥नेसुख
खदायक ॥२४॥ श्लोक ॥ आश्लीन्यःयादीचयमेसेसिंहस्तेयेमाघाबीक ॥कुलादीश्रतीयचयचेपणीनवरासीआ ॥२५॥ अर्थ ॥
आश्लीनीश्वरणीकःनिकाःयेतीननःखचनेसीहराशीकहीय ॥ सीहस्तयमपाधिकमुत्यारीमूलीयनापेक्षमाणीनवरासीसुकहीय
मूलपूर्वाषाढाउतराशढायेतीननःखचनेसीहराशीकहीय ॥ होषधाकताम ॥ ८ ॥ नक्षेत्रबंधेनेनराशीजाणवी ॥२५॥ श्लोक ॥ भामस
कसनचंद्राय बुधमार्गचभूमीच ॥ गुरुनदाकजाणाचारमेशादीनामधीश्वरा ॥२६॥ अर्थ ॥ रासीमास्वामीनोबीचारर बीसिंहाचंद्र
ककाचाभौममेषरश्रीकाचागुरुकुंभनामीनाचा ॥ शुक्रवृषभनुलाचाःमनीमकरकुंभाचा ॥ बुधकन्यामीथुनाचायस्वामीजाणाबे २५
श्लोक ॥ मीचाआकीबुधभोज्यःबुधशुक्रजानेश्वरा ॥ पेचमस्थानचमंतेषातज्य हेमहयेमया ॥२७॥ अर्थ ॥ रवीचंद्रनाभौमचस्थ
ती ॥५॥ थमीचजाणावोबुधशुक्रमनीयेतीनमीचजाणवो ॥ मेहेभकोन्याश्वन्यग्रहीजीजा ॥ सेवोनेवेहमेंधर आणीधरणाधनी
शुटाश्लोये ॥ २७ ॥ श्लोक ॥ येतेगहस्लोसीहभजनेएन्यानोनगोस्वच्छोनेदक्षिणेवाम्ययकककेसुरीज्ञाश्रय ॥२८॥ अर्थ ॥ सूज्ञाणा
मीराजसुरीनेतेवहुनीसूयदीजे ॥ गज्ययनेनेश्मीहायदीजेतेआणीज्ञाजीयेजानई ॥२८॥ श्लोक ॥ अत्यदोषश्चहुगुणानभवा
मेयादादीक ॥ आयोव्ययोश्चयत्नेनचीजीहोभयवंजेनू ॥२९॥ अर्थ ॥ अत्यथोडादोषहायसणगुणहोयो ॥ तोधीच्यनकरीजे ॥
तेथूनधीयभयनहाय ॥ वधीत्यादीकफलकीजे ॥१॥ वीकराशीयवीकधननस्वटालीय ॥२९॥ श्लोक ॥ सीहरासीसूयकराशी
नोउगामनोथारणफली कन्यमकरकर्कराशीनोदक्षेणवरणाफली ॥ ३०॥ श्लोकतुलमीथुनधनेचद्वारचपंडीमासुख ॥
कुंभमेषवृषभशीउनरद्वारसन्मुख ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ भाद्रादीतीनीमासेपुरुस्माहेपूर्वेसुख ॥ स्वनयोमहेज्ञाश्रीनेऋत्यपे

सुकमात् ॥ ३२ ॥ अर्थ ॥ भद्राबेसी आश्लीनोकार्तीको ॥ ज्ञाशनागनुसुखपूर्वेहोयनेवायेकोणीमूलीकिजे ॥ मागशीरज्ञानमाहा
दक्षणेआसेतेमईज्ञानेकोणेमूर्तफालगुनचैत्रवैशाखपश्चिमेमुखआसेनवारी आश्रीकोणेरवात ॥ जेआद्राआसेभाद्रणनेउतर
दीज्ञाहोय ॥ तेज्ञानेऋत्यवेहोकोखातकीजेयेअनुक्रमेमुहूर्तनकीजे ॥ ३२ ॥ श्लोक ॥ द्वाबीज्ञानहरूपयेतचर्नुहसनीयगृहा ॥ नानारा
जगृहकायदोषेतरज्ञातावीधी ॥ ३३ ॥ अर्थ ॥ गजचार ४ थकीमाडीनेगज ५ तथा ६ तथा ७ तथा ८ येणेपरीगज ३२ पर्यंतग्रह्म
ननोधरमंडीया ॥ खत्रीनोगज ॥ ३८ ॥ वैशेनेगज ॥ २४ ॥ सुद्रानेगज २० आत्यजातीनेगजा १६ यपरीयतधरनीभोमीमाडीयेप
च्छे १०९ ॥ गजतानीराजानाधरमडीये ॥ थलागद्वाथधरकनेछेजेवोराजानेहआधरमंडीय ॥ ३३ ॥ श्लोक ॥ वीस्तारेनसमईदी
धीहीपुणेवीधीतेक्षणे ॥ यकभूमीवेहस्तज्ञासर्वेथायपुनछल ॥ ३४ ॥ अर्थ ॥ पश्चीनेघरनेवीस्तार ॥ समदीर्घेलांबोहोयेतथास
वायुदोहुहोये ॥ वीमनुपर्वतनहायलाबहोय यवीगजअंदणुधरहोयतेणुयकभूमीजे ॥ बीजीपश्चीमीनकीजे गज २९ पंकीमा
इणीगज ॥ २५ ॥ पर्यंततीनभुमीकेजेयेण अष्टउपरमेणेमाडीया ॥ दशवध्यापुन स्तलंदशनीतहीपेडेरीयेकभूमीउपजीन
॥ ३५ ॥ श्लोक ॥ येकभूमीहीभूमीःभुवनानृणासत्यरेभुपतीनाचनवेकादक्षभूमिका ॥ ३६ ॥ येकभूमी १ तथा २ तथा ३ भूमी
तीनपरयतलोकनेघरनीपजेनेकीभूवनेभूमी ५ तथा ७ तथा ९ तथा ११ परयतहोय ३५ ॥ श्लोक ॥ सप्तषष्टीपंच्यसंद्रव्यसह
स्रीमीनायुला ॥ मीश्रीनेभुवनघरेदेव्यसप्तधन ॥ ३७ ॥ अर्थ ॥ सप्तती ७० आंगुलघरनूंद्वारउंचीकीजे ॥ शेषी ६० ॥ आगुलेउंची
कीजे ॥ पन्नास आगुलेउंचीकीजेदीनमान आणीवज्रोदनाउदामाहीघरनाव्यसकहीयेतापोहाघणेजेतागजहाथतेतलाआगुल
वीहुदामेलवीजेमेलकीजेनेद्रमान ॥ ३७ ॥ नेष्ट ॥ ६० ॥ मध्यम ॥ ५० ॥ कनीष्टतीनप्रकारबारदनकिजे ॥ ३७ ॥ श्लोक ॥ मामदक्षे
त्रमान्यधनराश्वभयहेद्रुमं ॥ क्षत्रकाभाजीनेद्वारशरस्थनवीवजेयेनू ॥ ३८ ॥ अर्थ ॥ कामेनुपुष्यसघरतकोडावीदीज्ञामा
हीये ॥ घोडानीअश्वज्ञाल्याद्वारघरथकीजेमनदीज्ञालीजे पछीक्षेत्रेकभाजीनेत्यादीक्षेत्रभा ॥ ९ ॥ कीजेनेव्यनवेयेव्यासी ॥ को
टीकीजेवास्तुनादेवनानाभागकेले आणिकयधनकस्तव्य ॥ ३८ ॥ श्लोक ॥ जयनईद्रवीनभेउपद्वारगृहस्यच यरुणपुष्य

दंनचमेमेलीलाटकेशक्ष ॥ ३९ ॥ अर्थ ॥ गडीनेसेवमावगः यर्जनदेवतानेथानकीअथवाद्वदेवतानेथानकी अथवाबीरने था नकी उपद्वारमाडीये अथवाकनेगमे पुष्यदंतनेत्रामेसामनरामे भीरुटीनेत्रामेउपर द्वारमाडीये वीजाबारमुखद्वार माडीये ते उपर द्वारकहीये ॥ ३९ ॥ श्लोक ॥ द्वारेवीथ्रोत्रेरक्षोणहलंभयसुरालयवेक्षेणेग्रयनोद्वारत्रयगादीक्षीपातर ॥ ४० ॥ अर्थ ॥ द्वा रनोवधरथानेनवभः देहरानीवेदकआनोपद ॥ दक्षनावधः नेहनाउद्यानशकै ॥ जीनाआधीकवेधनाही वीवरी अंनरेवंधना ही ॥ ४१ ॥ श्लोक ॥ द्वारग्रेष्यदुकिद्वारघाडशोधसमतोनथ ॥ शस्यहस्तादीनंपंचहनुल्योवीशेमेकर ॥ ४१ ॥ अर्थ ॥ अग्रेमुखा द्वारमाहीलानुद्वारनेद्वरनभाग ॥ १६ ॥ परनुउणतथा आवासमुनेदारभेकै ॥ आयुलीपटशालानुद्वारतेद्वरनभाग ॥ १६ ॥ कीजेउनरंगसरसीरीखामाडीजेपछीतेथकीखिडुकीनोद्वारशोडशी ॥ १६ ॥ भागनचोमाडी ॥ आणिपंचं ५ हस्यनथा १ हात आनरेगाडीय वीशमहास्तअंनकीजे ॥ ४१ ॥ श्लोक ॥ आगुलयुगदीसीध्यनीसमपंचचागुल्युंन ॥ ध्यसम्बसेडसोभागीस्त्री नीथामदरादय ॥ ४२ ॥ आर्थ ॥ वणेवत्याकहीयछडीनेव १६ आगुलयथीसभेदपरनाउदाना ॥ जेएमध्यमकनीएपछीथम हीभलोकीजे ॥ ४२ ॥ श्लोक ॥ पंचाशोभागीतेनस्मीनवेदकासागरोभवत मनवारणमेकचनावेदीचशतशक्ष ॥ ४३ ॥ अर्थ ॥ पछी तेपरनउदामानमेचंभागकीजेतेभागमाहेभाग ॥ १ ॥ येकवेदीकाहीनावकईरासीणुकीजे ॥ येकभागमनधारणुजेनेउनम ॥ ४३ ॥ श्लोक ॥ उच्चंचयंभवंनभीनेयेकशेपदककुभी ॥ कोयभरणशर्थचमंहातचपडावाल ॥ ४४ ॥ अर्थ ॥ परनाउदामाभागए कीनेपाटनामाभाला आलीआगनतथाभाग १ ॥ कीजेतेमाहेभाग १ कुभीभाग यु १ आणि आर्धभागसीसभाग १ परणी यराकीडीकीजे ॥ ४४ ॥ श्लोक ॥ उदवरस्यगाकार्योकुभीकासर्वनारवो ॥ ४५ ॥ अर्थ ॥ मध्यउचउवरसमीकुभीकीजेउवरकुभी यराबरसरखीकीजे ॥ आधीपरमाहीउचोहोयतोउनमश्रेष्ठ ॥ ४५ ॥ श्लोक ॥ आनीधरमाहीनाचोथाहीरउचेहोयेतोनरवरुज मध्यमनेमहादुखदायकहोय ॥ ४६ ॥ श्लोक ॥ भूमीपदम्यजेद्यातपच्यासीस्यायुलोदय ॥ द्विगे अगुलातभवतबद्धीसध देकानरस्त ॥ ४७ ॥ अर्थ ॥ भूमीआणिपाटणापेटालगे आगुल ॥ ८५ ॥ ९१ ॥ ९३ ॥ ९९ ॥ ९७ ॥ १०१

येनभोदेपरमाडदाना ॥ ४७ ॥ श्लोक ॥ पष्टचाल्लनुर्मासेनतदधोचोढपेटक ॥ उछेयधनकर्तव्यशोभनवाकालारवीक ॥ ४८ ॥ अर्थ ॥ परणाउदाना भाग ४ तथा ५ तथा ६ तेहनाभाग ४ समेभागयेकउपरीरावीजे आणीभागतीन पासमोकरणुनकी येअथवाभाग पांचसभीभागयक १ परीरावीयभाग ४ धारालकीजेपछेतेवारोवनी अर्धविस्तारकीजे आणिअगुले १ तथा २ तथा ३ आर्धधारातनोधाडा अभेलापेहेलेगण ॥ ४८ ॥ श्लोक ॥ क्षयादधीहनप्रकर्तव्यसमसुबन्धमुर्धने ॥ ४९ ॥ अर्थ ॥ द्वारोतनाभागतीन कीजेपछीयकसमावरोतकीजे ॥ दीर्घेउन्वी आधीकेकीजे ॥ पणथोडाआणेउत्तरगससमासमेआणीय ॥ ४९ ॥ श्लोक ॥ पंचहस्तादिशालायावतहस्तत्रयादशमकशालादीनोगृहेपर्यंतदक्षशालाक ५० अर्थ ॥ पंचगज ५ थकीमाडीयतेथोदश १३ ॥ गजसत्रयीद्वीगृहशालाकीजे ॥ यकशालायहस्तकीमाडीनेदशशालापरयंतमांडीयकहीछे वीशावी उशतीन ३ उशाआगेयेकषटशालाकीजे ॥ येणेपरीदशशालामाडीयअनेयेकषडशालकीजेयेणेपरीदशकही ॥ ५० ॥ श्लो क ॥ आर्गलाग्रहवामांगेकषाटगृहदक्षिणे ॥ दीपालयागत्यगृहयोदक्षीणागेकलप्रदा ॥ ५१ ॥ अर्थ ॥ आगलीडावीकदीयकीने आणिआर्गलायहआगलबीनामथाला अथुसुधोमचोरासवीयेतेफलदायकहोय ॥ ५१ ॥ श्लोक ॥ नागदतोद्वारशालाटयधामद क्षीणे ॥ येकहस्तद्वारशालेसम्मास्तांहुद्वितीयक ॥ ५२ ॥ अर्थ ॥ नागदतकहीयेणेजधामाहीलोघोडोलोआनीवारातनाघाडखासर भरीउचारारवीजे शालागृहशालाघरनीडावीपासीआनीजीमनीपासीदीजे ॥ येकदीशाथकासतेहुनीयेकशाडवीआडावीशे भागदीजे ॥ ५२ ॥ श्लोक ॥ पंचसप्तनवाशेनुदेवहीतीयुगमकेसमानोमध्यशेष्टाशायलेस्यदक्षिणे ॥ ५३ ॥ अर्थ ॥ परनीलं बाईनापाचभागकीजेभागबीममध्यगर्भभाग ॥ १ ॥ दोरपाशाणीनारासवीयेईनेघडीवारीवराडीधाबादीजेतधानउभाग ॥ ७ ॥ की जेतेभागतीनमध्यमरावीजे ॥ भागद २ पाघतीनालोडाधारासवीयेतथाभाग १ कीजेसीभाग ४ मध्यकीजे आणिभाग ३ पाथ नापारकीजे ॥ ५३ ॥ श्लोक ॥ गृहेस्यात्यतीष्टईत्यात्वमसमासकंटकं ॥ नीयपरग्धस्त्वयचदैत्यदेवाद्वयरुचं ॥ ५४ ॥ अर्थ ॥ धरणेवीशेजेकोष्टकज्यतेनुनामकहेछेनीचाआबाली अथवेहडोक्षीर ॥ कदकंपीलाकाटाहायतेररखायभुशुभकुहयेदश

लयभायोभरहानाअश्रमहोयेः देहगनीआश्रयकहेयेतेहनाहक्षेधरलाकरानानीयेनेदोषउपजे॥५४॥श्लोक॥ज्ञाज्ञानीकाशा मधुकंमर्वशालचरवादिर॥पीनमाघनदारायेदेवदारुशीरखीजे॥५५॥ अर्थ॥ ज्ञाज्ञाजीकहीयेभलाकाष्टतोकल्या॥ साग मोहाडोमजलाखरयेतपणसकहीफलनस॥ आनधीयोदारीद्रहुदी॥योदेवदारुसीरीसरपसरस॥५५॥ श्लोक॥ श्रीर्यानीसीसुयीधान्यनीदूकीचंदनार्ज॥ नोपेत्यराहाणीरध्वचीज्ञाडआन्योपीलोभन॥५६॥ अर्थ॥ श्रेणीज्ञीसी भुर्यासीसमन्य कमलानीहीबरणीशाहुये॥ आर्जणकहदायेहबोपनेंग॥ गेहीज्ञामारकाष्टहोयेतोबलीवीलोनहीभलो॥५६॥ काष्टर्थपंत कालान्यशारवापश्चिमयापत॥ श्रीचंककाष्टकश्रेष्ठयहुश्रीचंभयगृह॥५७॥ अर्थ॥कोष्टानेआर्थपेचकशालियेआधर पाहकाहोई॥ अथबावलीज्ञातआचेकीये॥ जीहाआडाकाष्टचंडाश्रीयेतीहनासारयकहीये॥ थोडानीदीशीदक्षीण आणीय श्रीमेदीज्ञाणार्णाये॥ दक्षीणेगोटबीजे आणीपूर्वापरीचीडीनेबारसारखातपूर्वाकीजे॥ आणेतीनज्ञातीनाधरनाकदुखडो येकहोय॥५७॥श्लोक॥ आराहनार्थशाकानाकर्तव्य कुसीमार्ग॥ द्वादशतसर्वोशृंगधारक्षउद्वीभूमीये॥५८॥ अर्थ॥ आर्थज्ञा टोहोबाटबानीअर्थसोपणायाबंदीयाकीजे॥ तेथेशीमार्गकीजे आनेबउभूमीउपलीएकयेकनवीउदोदारुज्ञासबारमही वाटीःयेकयेकथाउश्वासीकीजे॥५८॥श्लोक॥ तुलहनाल्यजेहारःपदाहनाच्छोभन॥ भीतीवेश्यकलासनेतत्ययेनहि क॥५९॥ अर्थ॥ लुत्यापीढनेहनेबीधारातकीजे पाटनीचीधारोतदीजे तेशोभनोभलोपीवनीदीजे॥ तेथरुआणिमतीधरनी थ्यसनीशोन्वशकीजे नथाचतुर्थाचल आशाहूनीयाशापूवकीजे अथआधीकपणेकरीये॥५९॥ श्लोक॥ दिग्मुटजेवेयत प्राज्ञेतुरत्राशारमंदीर॥ दीपशरेप्रतेकीनदीकुशाधनसीनशक्ष॥६०॥ अर्थ॥दीग्मुटसकीजीपुरतथाप्रसदमंदिरः प्राज्ञ डाहाकेनेदीग्मटनमाहीदीकशद्रमाडीये॥ पश्चीहुतेसाधीरदेयतथावलीकोकुकभपाणी॥ भरयमाडीयतीन३तथातथा ६षछीथलबोमाडीये॥ तेहीबाणीयानी आणी श्रुचपी आनीधुनीमाडीय॥ वीदुनारानीनुयेकडामेसुत्रमली॥ तेनारेदक्षी णेा नरेदीशावहुरुपुरीसेपीयदार्गदीजे॥पश्चीमश्रपडीचवुमीकीजे॥येहीपरीदीकशुभथाये तेप्रसादपुरमाडीयमदीरनेशु ॥६॥

भ॥ ईनीग्रहनीर्माण॥६०॥श्लोक॥ चनुरथशीपेदेवास्तुमेकाज्ञीत्याज्ञाते॥ नत्वपुरशीनगृहेहभट॥ पाज्ञादमडीपेचने॥६१॥ अर्थ॥चनुषष्टीकहेतांचेशट॥६४॥ पदनाबास्तुआपरयकाशी शदनोबास्तु आणेसतपदनोबास्तुपुजवा॥६१॥श्लोक॥ ईशपर्जन्याजेयेद्रोसूर्यज्ञात्याप्रशोभन॥ आग्रीपुष्यश्वीनीतीथोग्रहव्ययायमयेस्थाथा॥६२॥श्लोक॥ गंधर्वोमृगराजस्त्येन गसीतगणस्थाता॥ दावोगीकेथभुयीवंपुष्यदंनाजलादपि॥६३॥श्लोक॥ आश्वुरशरवये क्षीवपोंवोगेहीरपुष्यष्य॥ वचभी क्षोटशोभश्चुगीव॥६४॥श्लोक॥ आयावयेशीवीज्ञानमावीबसविनाशेंगे ईद्रईद्रजयात्याश्मुरोवेरुद्राजक॥६५॥श्लो क॥ आयुवीयश्चानमीत्रवीष्णुपूर्वादीपुकमान॥ ग्रहयामश्चेसुरासेरुपूर्वादीपुश्रुभ॥६६॥श्लोक॥ ईज्ञानीकोटिकोबास्तुच रकीचंवीदारीका॥ पुनरापायराक्षस्वेदेवदेवीहीतोबली॥६७॥ अर्थ॥ अथबास्तुनादेवनानावीश्वर ईश १ पर्जन्य २ जय ३ ईद्र ४ श्रुर्य ५ सत्य ६ भृश ७ नाभ ८ आग्री ९ पुष्य १० वीतथा ११ ग्रहनक्षब १२ यम १३ मर्धव १४ मृगराजा १५ मृगजा ना १६ दक्षीणेपीतगण १७ दायारक १८ सुग्रीव १९ पुष्पदंत २० वरुण २१ आसुर २२ पज्ञा २३ पायक्षमी २४ पाप्पिनी २५ रागजा २६ स्कमुरवा २७ भीरुट २८ सोमन २९ गौरी ३० आदीती ३१ दीन ३२ येबत्तीसदेवताथाहीरपंक्तिपुजवा॥ आ पवश्चावीज्ञाणकुणेपुजनाबासवीबसवीता॥४॥ आग्रीकुनेपूजबाईद्रनेकत्यपुजवा॥ आजमापूर्वे१ वीवेक्षादक्षीणे २ मीत्रपश्चने३ वीस्मुउत्तरे ४ महीत्यापंतीपुनबायेणेभागेवरडीपुत्यकीजे॥ वीदेव्यनानाम:-वरकीईज्ञानकोणपुजये॥ वी दारआग्रीकोणेपुजये॥ पुजेभनेनेकत्य कोण पुजयेपायराक्षसीबायव्यकोणे पुजयेग्रहनीपद वीरानधीकीबलपुजयेयबलारा नग्रमान्येआवरध्यात्रयेकहेछे॥ बास्तुनबाहेरनदीसेआष्टदीव्यपुजीये॥ अथाआठभेरवपुजयेतेनेकबलपुज्यबली दीजे॥६७॥श्लोक॥ आर्जनमधाचस्युरवगाब्रह्मपदपदोभवेत॥ ब्रह्मकर्णेश्चयुग्माज्ञाबाहीकर्णेयुमाद्रुना॥६८॥ श्लो क॥ येकपदादीनोब्रह्मचतुर्वीज्ञानेदेवालयमधेब्रह्मावासास्थीनसदृपदा आर्जनादयेन॥६९॥श्लोक॥ द्विपदामध्यकोणेच बाह्येसर्वपीभागीका॥ ज्ञातेबाहृपकलासेचब्रह्मआशार्जनादय॥७०॥श्लोक॥ बाह्येकुणेपुबाहीज्ञेशेषासुपुर्वेबास्तुवद्

वास्तुयुजवीनावास्तुमहीनाबाम्रवेज्ञानी ॥७१॥ श्लोक ॥ स्वामीनामेभयेधेज्ञातस्मासुजाहीधीभी ॥ चनुःपदिपदकोणैरेखाभागा तरंपदे ॥७२॥ श्लोक ॥ मध्यपूर्वेनदोतीस्वनसपादसवैश्चय ॥ भीतीपडे भवरेखातोवेजनोकीलकादीक ॥३॥ अर्थ ॥ आजेमादी कदेवत्य ॥४॥ कीजेमहीलेकुणेभाग २।२ कीजेबाहीरणेभागाईज्ञापछेनेणाभाग १।१ कराबा ईतीचनुःपदीपदवास्तु अर्थये काशीपदवास्तु ॥ वराडेमधेब्रह्मभाग ॥९ कीजेआजेमाहीदेवनाच्यर ४ आजमी १ मीवर २ वीष्ट ३ येयनाभाग ६।६ की जेपछीमाहीलाचुणाना आवेतेदेवना आत्ये ।१। आणवज्ञा ।२ सावीच ३ सावीतावर ४ ईंद्रपछीबाहीनादेवना बत्तीस ३२ देवताईत्यादीक तेणाभाग १।१। कीजेदैत्यग्रेकामीपदवास्तु आथशतपादवास्तु ॥ ब्रह्मामधेभाग ॥१६॥ आजेमादीक दे वताना भाग ६ कीजे महीलासुनाना आवेतेद्रयाभाग २।२ कीजेपछीबाहीरणासुनानादेवना ॥८॥ तेणाभागएकएककी जेशेषबाहीरणासुनानादेवता २४ तेहनाभाग १।१ कीजेईतीसनपदावास्तु ॥ अस्थबास्तुपुत्यजाणो ॥ महीसनघरराज मरदेवघरवीनाआणेकरामघणाछेतीह्यावास्तुआरभप्रवेज्ञः वास्तुपुजनणोमहीमापणोग्रंथातरकहोछे आचार्यापूर्व ७३ श्लोक ॥ भुवनपुरनुराणासुत्रणेपूर्वमुक्त ॥ कथीनदृहप्रभीन्नासोधनेचहीनीयव ॥ वनुमुखवीवीस्त्रीभशोगेवणेस्थाःभव ननजंनकालपेचधावास्तुयत्तका ॥ ७४ ॥ अर्थ ॥ येहवस्तनकेजेवास्तुपुज्यविनाकरे ॥ तेस्वामीनावधाधनीनोनासमत्युकरे तस्मातुदेवकरणसुखेनेआर्थमनाहरकरेआदरकरीजेतेहवीवीपीबालीछे तेहवीकरीवीसंतुष्टा ॥ ईतीवास्तुनावीज्ञोग्रभअ ध्यग्रगवास्तुनोवीच्यरचनु ॥ पछीपदवास्तुमाडीयतेमधानघरनाहालीये ॥ तेवास्तुग्रंथांतरेवीस्तारेकहीछेतेनेपग्रथम वीश्रलागलासंदानुमर्मउपजे ॥ तेमर्मवास्तुजाणीमाडीयेनेणेभीतीथावकीलीका ॥ घीलीपीप्यादीकवेधशालीय ॥७५॥ श्लोक ॥ ईतीवास्तुचीसामचत्वारः पट्टोरशेचसहस्रीणी ॥ कारापुरातन्मधेदशाधात्रोतारहसमहस्रश्च-द्विरुक्ते ॥ १६॥ सहस्रवजनीपरग्रमान्यो ॥ ७५॥ अर्थ ॥ कहीतेनाहीबलीदशाधाप्रकारेभेदछे ॥ मूलभेद ३ नरुमध्यकदीपछी ४ सहस्रलेबोनीसारहोयतोपछीतेसहस्र- तथा ९।१० ।११ ।१२ ।१३ ईतीपरीग्रंथांतरेकहीछे ॥७५॥ श्लोक ॥

॥ ७ ॥

आश्रमपादसाहीशेसवायासार्धमासकें ॥ ग्रमपुरार्धनाआर्धेरचटेकुचैटेरवर्वट ॥ १६ ॥ अर्थ ॥ पछीतीच्यारसहस्र विस्तारतेच्यरहस्रालाबोहोय ॥ आथसपादोसवायुलवुकीजेपछीतेभेदछेपुरमर्धगामकही ॥ आणेग्रामणेहोयेआर्ध तेकुरपहवुनामकहीये ॥ कुरन आर्धहायेतेखरटकहीये ॥ १६ ॥ श्लोक ॥ पुरग्रामेधारखेटोकुटचखेटकेक्रमात् ॥ मार्गासरष्टे दशाकेपत्रयाहाचदीज्ञाग्रती ॥ ७७ ॥ अर्थ ॥ तेवलीपुरपामेत्थाखेटकुटच ॥ सर्वखेटेक्रमनुआनुमार्गेसप्तदशाजेष्ट ॥ नगरस त्यदशामार्गकीजे ॥ ७७ ॥ श्लोक ॥ त्रयाश्रस्रापुरोहस्तोहीशार्थेकसाहस्रवर्कः कपृचऋभानेननेश्रमध्येकनीश्रक ॥ ७८ ॥ अर्थ ग्रह्म पुरकहीयेतेनीभीद २ सहस्रर ग्रथमबीजोसहस्र २ ॥ तीजासहस्रवनतावलीभेदयकनाभाग १६ बीजोभाग १४ बीजोभाग १२ आवेतेमध्यभाणिकनीष्ट ॥ पचोतरजेष्ट सत्यमार्गकश्रामध्ये ॥ त्रयोदक्षमार्गेकलिनवरमार्गकीजेतेनेष्टनीबीशीमार्गकीजेते नरुखरकहीये २० गजबीस्तरकीजे आनेग्रमेयमणीबीशीआणीकनीष्टमार्गकीजे ॥ बारगजपाहालाबीस्तारकीजे ॥ ७८ ॥ श्लोक ॥ पूर्वो ब्रह्मणवेश्मग्यक्षेत्रीयामध्येनोपाय ॥ शूद्रसूर्योनदमयावरुनपंचजलाक्षया ॥ ७९ ॥ अर्थ ॥ नगरमध्येपूर्वदीशाब्रह्मणवस्रवी ॥ आ णीवेश्मकृणेछेलाकमध्येनगराभाहीवसवे ॥ आणीशूद्रलाकउनरेदीवज्ञाके आणीपंछमदीशेपाणीमाआश्रमकीजे ॥ ७९ ॥ श्लोक ॥ सीपीरंगकरांदछेवीनेनोजीवितत्यज ॥ नेकनेयेसोमीक्यवेज्ञावायुवकुथकादया ॥ ८० ॥ अर्थ ॥ सात्यांसंभाजाकुकरेनेकडार ॥ अ थवार्धथांतरेसीत्यांसुत्रधारनेकीये ॥ कचरंगकारीतेईज्ञानकोणेवसीये ॥ आणिवन्हीकरीजीवेतेकासारकाहोरसोनारा ॥ आ ग्रीकुनीवसीय आणिआन्यजानी आर्याकुणे आणीनेरुत्यकाणेबाहीकाकहीय ॥ कल्याल आणेवेशाये वायुव्यकोणेवासीयेलुब्ध कककहीये ॥ ८० ॥ श्लोक ॥ प्राकाशेचदयकुर्याद्दकेचीपंचवीज्ञानी: ॥ हस्तास्यादीर्घवीस्तारोवाणमागवीराजीत ॥ ८१ ॥ अर्थ ॥ प्रकारेतेकहीयेकोटतेहनमानउदेकिजेगज ॥ २१ ॥ उचोगज ॥ २१ ॥ कीजेपछीतेउदानो आर्थविस्तारकीजे ॥ जाडपणआणीतेपु परवारमार्गजेतलोमेहलीद्दं ॥ कोईमानेआमीरगावेतथाकोसीसावीचीमेहाली वीराजीतकहीयेतेणेकरशोभीत ॥ ८१ ॥ श्लो क ॥ तद्दर्ध्वेकिपिशिर्षाणि अष्टभागांतराणिच ॥ यकोनाचनुत्यश्चेचविधाय्योपिकोष्टिका ॥ ८२ ॥ अर्थ ॥ तेकोठउपरेको

शिमाकीजे आर अंगुळेनें अंतर कीजे पछीनेकोरम थेविद्याकरहियें॥ कोठाउरजीनेकें योआकार कीजे॥ त्रिकोणेशद्दकोणात थाअष्टकोणत थावर्तुळाकोनगोलकीजे॥८२॥ वृतंयत्नायेनाश्रेष्ठं अष्टपत्रंयवंस्मृतं॥ स्वस्तीकामुरुषाकारंहिगामिन्यादीमोक्षदं ॥८३॥ अर्थ॥ वर्तोकारगडहोयेउदरतथाः॥ वर्तोवर्त्तोयेवृतअष्टकोणअष्टांशाअथअष्टपत्रकहीयेकमळानीआकारीतथात वर्षीआकारेः स्वहृत्मलकमार्थीथानीआकारेअथवाघुरुघनिजेगडदर्गाहोयें॥८३॥ श्लोक ॥ त्रिकोणेमेरेकोणेंचएकदिशेकरा कनीवज्रस्तंभचेवेकर्णिपुराणीशास्त्रवर्जनेनं॥८४॥ अर्थ॥ त्रिकोणाएकगारानीआकारहोयें॥ अथथाद्विहुंगारानींआकारये॥ आकारत्रिकर्णहोयवज्रणेआकारतथायमान॥९॥ जातीनादुर्गतथानगरजेहोयेतेवर्तीयेनेमाहीवासनकीजे॥८५॥ श्लोक॥ ज्ञाभी तनगरकार्यहृदयाकारगेपुर॥ प्रासानभवनारोचनकीर्तिस्थभलाशय॥८५॥ अर्थ॥ तेनगरज्ञाभीतकीजेहारकरीश्रेणीज्ञाभीत माहींमें॥ तेणेकरिदूरकाणाकहियेकोट॥ कोसीमातीयेकरीगोरकहेतानगरनाभीसागनीचंदी आलीजेनगापुरकहीयेतेणेहिभूमीतथा त्रिभूमी३ परीउपरीचनुरमुखगवाक्षतेणेकरिवो भितप्रसादेकरिभुवणयंद्रहलेकानातेणेकरीउच्चकीनीचभोकविशलाशया॥ था पिकुपनडाशायेकरीआतीशोभीतनगरनीचरनारचीये ८५श्लोक॥ गुरुलघुलघुतस्यपूर्वेशषयंथोपरि गुरुभिर्युज्यतेनीत्य भावतशेषलघुभवेत्॥ अर्थ॥ गुरुयघु गुरुनीचीलघुमाहीयेपछीपूर्वेलाहोमभाहीयें जालघुछेहलार्धगुरु आवेनामाहीयेपुनपु र्वेत्र्यरीकरुपगुरुमाहीयेतेकीम ८६॥ ॥१॥२॥३॥४॥५॥६॥७॥८॥९॥ प्रथमरुप १॥ दीतु २॥ तीतु ३॥ चौथ ४॥ पंचमो ५॥ येणेपरीगुरुरलघुलघुयेयेवदनरुपतीलीजेपूर्वपडा थयोपरीयोवचनपणवारन्यारलीजेगुरुभीपृत्यथेतपआवातयेवचनईमकीजेजलागेसर्वगुरुथीमाहींयवीसर्वलघुहोयनालगे कीजे८६ श्लोक॥ गुरुनमीनीदेषाणावीस्त्रीशेषाडज्ञालयाभवान्मिमुखतोलीदोलघुस्थानदीप्रदिक्षणा॥८७॥ अर्थ पूर्वपहीला च्यारगुणरुपमाडीयेतेमालरुपग्रहणाजाणबातेमाहीनीहाडीहालघुउपजे तीहाननेरीव्यवर्तुलक्षुमीनेपछीमेउनरीधरणी दीसेजाणावी तीहालघनीहाआछेद उपजेपुर्वनेपरशाशाकहीयें ८७ श्लोक ॥ प्रथध्यानंग्रहनदघरेकांतसंमनोरमा

सुमुखदुरमुखकरसुपक्षधनदक्षय॥८८॥ अर्थ॥ आकारवीपुर्वेवीनयनामवत्फलं ध्यान्यदेकांनरेआशामुखवीद यतानीचेते॥८९॥ श्लोक॥ तदाग्यश्रीधरवश्रुरीनवर्षमानक शकलचक्रकानाध्याक्षेसमृद्धीस्यापि॥९०॥ अर्थपूर्व १ धान्य २ जय ३ नाद ४ स्वर ५ कांत ६ धनोहार ७ शत्रुभय ८ दूरमुख ९ कुशा १० सुपक्ष ११ धनंद १२ क्षय १३ आकाट १४ वीपुल १५ वीजय १६ जेहवानाम तेहवाफल ईतीपूर्वादीग्राहाज्ञाउपतेपूर्वादीमाहीधान्यदीयेकेयेकेवीआतरीतिपूर्वेणीपरीआरयहृ रम्याष्टकादीउपजे ९० ॥श्लोक॥ करालचसुनाभचध्याक्षचमृगमेव ईतीरम्यष्टकपूर्वादीमयेज्ञादरागा॥९१॥ श्लोक॥ सुदर स्वरदभचंद्रवतुर्थेवीमसुग्रहेनमर्वलाभवीगचलेप्रमोदवीमुखसीव॥९२॥ श्लोक॥ वीलक्षमशुभ्रभजदरोतभुषणशुभ्र॥ पूर्वेवी देश्रुमर्वघुमीजीनकुळनदन॥९३॥ श्लोक॥ कुर्यावघदुदारुकमत्यहृत्मलक्षमंत आग्नीरक्षणीजोज्ञानहृयभारकरुनम ॥९४॥ श्लोक॥ कर्णेज्ञाल्यालयेस्थेनेवबालेभवनस्यच॥ हीज्ञात्यकीदकेलयुग्मभेदपंचदज्ञावहे९५॥ श्लोक॥ मटपदुदारुकमध्य नयकरुदेनवीमत्रीवीर्यबतदीलीदकेलाश्रुमुखयुग्मुख्या॥९६॥ श्लोक॥ रामग्रहदक्षीणेकनमकरवामदक्षीणेमेकेकदुदु भीयमतम॥९७॥ श्लोक॥ सुनेयाजीदक्षयुक्तनारदमुखतोहयदक्षीणेपश्चीमेचेकोहयमदुपयाहीका॥९८॥ श्लोक॥ वी लामबामदुर्लीदेमुखेयुग्मचबालक दक्षीणपश्चिमेयामेमहतेपुर्वनुहीका॥९९॥ श्लोक॥ इत्थमंडलमयुक्तलीदयेकुमुखेहृये पुर्वेनरामग्यज्ञालायादीज्ञालनीयाथाथेन १०० श्लोक॥ लागुलाचतीयपेपलागुलेशेष्याधारकचुलीयुग्माभयावहा॥१॥श्लो क॥ ईतीहीज्ञालानागृहहृदज्ञारुप १२ वीदक्षावीदज्ञावाबास्वरुपकुमुदकमात॥ सोम्यदीहृयभेदेनवीज्ञाल्लघुमंयुत॥ ॥२॥ श्लोक॥ षष्टहारुमुखेरामबामेकोदक्षिणेलघु॥ वरदचंद्रचेवदर्दकाकाकपक्षेका ३ श्लोक॥ वीमल्यश्रीनीवामचश्रीव ल्लवीर्थाकि सत्यदीकमुखेकार्योवयोलिदीज्ञावया॥४॥ श्लोक॥ वीज्ञाल्यप्राप्तदिकुज्ञाल्यवीहीश्रुर्यकेशुभादक्षीणापश्ची माभीर्यदीनतदज्ञानाना ५ श्लोक॥ चनुज्ञाल्यगुणाप्रचशदुदारुकभगृहामल्यमुखधग्माथेवामेकोदक्षीणालघु ६ ॥श्लोक हीयदारुमुखेवेदकनामेचरक्षणे आलीदोधमुखेभद्रेतदहमकरध्वज ७ सोम्याहनेनीज्ञाल्यायामहीमीपुर्वदीग्मुखेदेक्षी

णायेमुखागोबाछागलीपछीमाऊभद्र आश्वयगृहेहारेदक्षीणागेभवयदी ईइयहस्तेपुष्यदनेभीद ३२केनथा १ पत्याप्रय
र्थमशज्ञपचवीशालीहस्तके तन्मध्येषडस्थोनाभद्रेपुषोडशम्मून ॥१०॥ भीतीबनुरदक्षासनेबनुरहागेपीशाभनमडीभद्रेहीभुमच
शार्धपचवीभुमीका ॥११॥ लक्ष्मुमीवीलासनदुत्योभद्रेस्थोभादशाम्मना येभद्रेवीभद्राणीपदुशार्धभुमीमेक्षते १२ पदीसुर्यरूपवी
मत्याश्रीनीवासगृहभवेत् सभद्रादुवीशतामध्येशालीदेयेभानीवीस्तर १३ भद्रातेकोकयवनकुर्योतमडभुमीहीनियोधंत ॥ भूमी
यपचवीभुभद्रचभागत १४ सत्यसत्यनधीपंचवीभुभद्रचभागत शतभूमेहिभूमेचगमनोकमलासदा १५ ममामाहुंदर्यकृया
नुकलशाध्यजभूपीत प्रसाददेवराजशोम्येसतप्रसादयतजन १६ पश्यामनहीसमन्यान्यागलेच्चवीस्तर पछीनुदशहन्य
तुवीवीधीसीहासनभवत १७ हीशाध्यनागुलेशोध्यदंघ्यसनदर्धन ॥ वीथेकमस्तदहीवीथीर्द्वेवाटीकाश्रुथा १८ आर्थशीध्य
२२ आगुलवी आर्थविस्तारवादीनुपमाण ॥ ३०० २०० १०० ॥ दंडप्रमाणवादीनुवीस्तरकीजेनेषुमधेवाकनेषदंडीया
हीका ॥ १९॥ श्लोक ॥ वस्त्रमेमधमस्तार्धदंडवामेगृहाच्यच ॥ वाटीकान्त्रिगृहेवाम्यनृत्येशालाचदक्षिण २० अर्थ॥ वली
जीहारागृहहाय तीहानुजुयागृहनेबासुकहीयेनेनवीपजेआन आनोलाकानागृहछेतीनेहाकीजेवस्त्रउडाधम्य धानेना
वामदृहगमरधरणीडावीदीशाईकीजे॥२०श्लोक॥ आश्वधानचवामागे गज्यानादक्षिणेशुभ शर्वशालान्त्र यमान्येवन्ही
कोणमधानसमन्मगृहे सुनेरुनेयेवसान्यचतनाहरी २१॥ अर्थ॥ आश्वशालादाईदीशाकीजेगजशालाउमनीदीशाकीजे
समानीशाल्यार्धवीधरणीआगणाबाहीकरीजे आग्नीकोणेरशोडाकीजे आग्नीवस्त्रहस्थीयारणागृहनेवेहन्यकीजेपछा
नेऊनेयेकाणानीधाहेरनीदीशीसर्वधानकीजेदहमलधानकाहा॥२१॥ श्लोक॥ दक्षीणेप्रवेशेरसुनाप्रनव्याचयगृहचवी
त आदीभुमीसभतचानुनदोषामार्गतानरे॥ २१॥ अर्थ॥ पुडीजोईये आनदापीप्रशावीपुदेधरनीदेशेप्रवेशानुन
कीजे प्रथमभुमीनाउदासयानः वीजीभूतीकीजेतेदोषनाही ॥ २२॥ श्लोक॥ नवेश्मावेष्टनुम्यह्यास्थबोहीनाधि
कानही॥ स्थेभवादतुलाश्राणीमध्यमानेनेकरयत ॥२३॥ आर्थधरणीपाछेलीभूमीनलीजेआणीथीमध्येणीरवा

दलीकीजे॥ तथाबालाबाछेदानकीजे आगलीभूमीलीजेनेन्मलीपटतीसर्वद्वारगंभनानीये ॥२३॥ श्लोक॥ शालेयोतरे
भीतेछेभश्रेणीदयभवन ॥ नदयमंडपेनाश्येन जेचसर्वकोवीर्थी॥२४॥ अर्थ॥ शालागृहशालानेमाहोभीतनीपछतीजे॥ बा
हेरवीपदशालामागीजे॥२४॥ श्लोक॥ छेभनुध्येतोदेबोवर्षपदेयुगाशके उछेयाधनेकर्तव्यछेद्यपदचतीशुभतेजनकील
काव्राणिकुमारककहीये आणेक्षणमहीलासर्वेनुलापारशालीये तेथानभला॥२५॥श्लोक॥ भीतीमध्येयहेमाण२ प्रासा
देभीतीसयुक्त१ पारमध्येग्रहेमानमध्यश्रीसमासुभ २६ अर्थ॥ घरनीमाहीमानकीजेआणिप्रसादेमयुक्तभीतेमानस
र्वकीजे थाहार करासर्वमानकीजे ॥२६॥ श्लोक॥ स्थामिहस्तप्रमाणेनकुर्यतिवीणेगृहेन्युभ वीशीदोषेपिकालेशुस्वानुकु
लादिनेहेनी ॥२७॥ अर्थ॥ आवरवीणेआणकराजगृहे छेनेहनुमानधनीनाथसुकीजे माशशुभनजोईयेदीवसशुभ ॥२७॥
श्लोक॥ रवीसार्यायतागृहनकुर्याजीनपश्चत यास्थेर्यान्नब्रह्मवीष्णुश्चवयोचनुदशनही॥२८॥ अर्थ॥ जीवआत्यश्रुर्यनीद
ष्टिधरनकीजेआन्यजेनरदृशीभीतीआणीपुरधरनकीजे॥ वलीयेथांतरेकस्यछे हेरवीष्णुनीडावीपासार्थीब्रह्मानीनीम
णीपाथवीधरनकीजे॥२८॥ श्लोक॥ राजामार्गतरेवेथोनप्रकारतरेपाचरुभ पदादीतोबारसुनभीस्थतरतोभवत॥२९॥अर्थ
॥ राजामार्गनी अंतरवेथन थाये आथवामकारकहेछे कोदनीभीतीतेहनेअंतरीनथाये॥२९॥ श्लोक॥ गवाक्षेश्रीपाताका
स्तीलपचीयानत्र ॥३०॥ अर्थ॥ गवाक्षेचुर्वा २ हेयतेभयानामकाहीयेआणीजीमनी २५॥ होयतेहनेनेपाचतेमानकहीं
ये १२ हारशोलाबाहुयेतेहनीखंबमुखोनामकहीये॥३१॥श्लोक॥ सनमोरवोद्वारशोयुक्तोश्वपचप्रकीर्तिता थेकछेदोयेक्य
क्षिपीवगयुक्तायग्मत ३१॥श्लोक॥ छेधेत्रयोपछीनोभोदीपस्तत्रयुगाविति॥ वीचीवर्षपंचभीछादेपचभेदायुगलमा ॥३२॥
अर्थ॥ येकछेदानोहेतेपत्रनोपंचमकहीये आनीचारखाजाहोयेतोदीपवीत्रमानकहीय वीजापंचभेदजाणवा ॥३२॥
श्लोक॥ आयातमभीकोसीहोहसाक्षप्रयुलेधीक ॥ बुद्धीदचनुरनेसोशुभद्राबुद्धिसागर ॥३३॥ गुरुडप्रयुसयुक्त
पुशाधामेदक्षिण ॥ गवाक्षभूपतीनाचवस्त्रभारशपंचन ॥३४॥ अर्थ॥ आयामीलाउआधीकहीयअंतसिद्धनामक

हीये ॥ आणीप्रभुक्रकहीय आणीतीर्णाभिद्रउपनोहोय ॥ तेचुधसागरकहेनाम ॥ आणीडाबीजीमनीनहोयपंचदशगवाक्षेजानी
वस्तुभहोय ॥३४॥ अर्थ॥ ढाय जालीलकाबोदीमनवारणशोभीतं ॥ मदइरुपसीहस्यकर्तव्यवीथीयुक्ता ३५॥ अर्थ॥ ढा
जाकरीजालीकरीशोभीनकीजे आणीबीवीधरचनाकीजे ॥३५॥ श्लोक ॥ शैय्यनहनेरवेकुर्यानरावयेब्रह्मपुष्पमगंवेवीबा
त्याद्वाद्वर्द्वये ॥३६॥ अर्थ॥ सेय्ययनहोयमकरथाकाकेआवी ॥ तालगेउनरायेणकहीये ॥ पछीनेमाहीचेवरायीये ॥
आणपाचमासेबीजग्रहप्रवेशप्रतीष्टाकरीवी ॥ आणीयकनक्षत्रलीजेतेजेष्टाउत्तराहार्दणी: वीणीमेंघः आनुराधामृग
सीरपुथ्यचेत्रा आनुकहीये ॥ रेवतीधासवेपयेकहीता ॥ धनीष्टाज्ञातभीज्ञेयेनक्षत्रमप्रवेशकरु ॥३६॥ श्लोक ॥ दुर्गा द
क्षीचमार्गन्चतारागावमान दीवी ॥ प्रयाणदोषोभाज्ञाताप्रवेशाहोतनोन्याथा ॥ ३७॥ अर्थ॥ येग्रहप्रवेशेमयेशकुंभुजा
वा ॥ दुर्गानेदेव्यनीजीनीदीशाश्रेष्ठा: करीउनरीडावी ॥ काव्यजेगामजातोः तथधरमाप्रवेशेकस्ताधरश्रुवही ॥ ३७॥
श्लोक ॥ वामतोदक्षिणाजातीमाताबाभूयेनाक्षणी ॥ दक्षिणाजातीतायावामासावमाकुरत्येभय ॥३८॥ अर्थ॥ डावीथीजेमनी
दीक्षात्र्यमातारागभयेकश ॥३८॥ श्लोक॥ स्नानबीत्वेपीतोवाद्र निवोस्वानुगादीशा ॥ वामदृष्टकमस्नानबीष्टयेभेवंगद्यु
तना ॥३९॥ अर्थ॥ स्नावनीस्नानबीचेष्ट पुष्टबमीतिवामनाः चेष्टनभाअंगधतेसर्वदृष्टजाणवी ॥३९॥ श्लोक ॥ प्रथमाएवं
देशोधादक्षीणेचोत्तरेभूतोभवनादीनावीनीवेशेश्रुश्रावहा ॥४०॥ अर्थ॥ प्रथमएवनीचीदीक्षीणेतरद्वाकणभरवणा
प्रवेशनीनीमनीभत्या ॥४०॥ श्लोक ॥ गृहद्वारेसमीपेवाशब्दकृतकोशीकेश्वरशब्दकरोतीवाह मयेकपेदोदीप्रवेशन ॥
॥४१॥ अर्थ॥ धरणीद्वारीतथात्वमीपेतीरेकोसीकधरकर ॥ तोगृहेनीशब्देकर ॥ आणेवलीधरशब्दकरेप्रवेशकरेतो
धनीनुमुर्तकरे ॥४१॥ श्लोक॥ आघवान्यकचीतकीचीतः योकीयात्रप्रवेशा ॥ सुस्यसर्वकार्यायेमेवामतनुसर्वसुपशुरुपती
॥४२॥ अर्थ॥ आसोयोनोईयसेवीचारकहीयेछे ॥ राबीशोपेपंडयाहोयेनेवारीकाये ॥ जागतासुसुतानकेवोकईमनबोली ॥
राबीसंपीपाशनाथाचर्मकरणा ॥ गृहसमाश्रेजोबोलोतेसाभालीयपछीपीच्यार ॥४२॥ श्लोक ॥ प्रवेशेपारासुदिग्पालयग्रहे

देवनुपुजनं ॥ आचार्यशाल्पीभीपुज्यजाश्वनजोजनमेवच ॥४३॥ अर्थ॥ प्रवेशाममवेवासुपुजनेनग्रहदेवनपुजेन ॥ आ
चार्याणीशाल्पीनीपुजा ॥ पछीसमस्तबाधाबाहोयेतेणेंभाजनवस्त्रादीजे ॥४३॥ श्लोक ॥ मदपादेवरेदशकुभकरणकपास्य
॥ खेत्रजोसुत्रधारम्यपुजमंडनआत्मावान ॥४४॥ तेनवसुदपोसारमाद्यगुरुशक्तिन ॥ नीमीतोवासुशारबीच्यकमंत्रसा
मादता ॥ अर्थ॥ मदेपादमेबाद दक्षवरीअरुचीवकोट गटमाहीकुभकर्णराजानोआदेशकरे ॥ सुत्रधारक्षेत्रोत्मानोनेपत्री
सुत्रधार ॥ मंडनतेघरीशुभदनीवास्तुसार आद्यंथेआणीउधणीयुरुनीशक्तीकरी ॥ नीमीमनोकहेनाणीपायोवास्तुसारग्रं
थ ॥ विश्वकर्मनाप्रसादथकें ॥४६॥ इतिसुत्रधारमंडनवीरचितेवास्तुसारग्रंथेसप्तमप्रासादसंपूर्ण ॥ शुभंभवतु ॥ १४६

श्रीगणेशायनमः ॥ अथनिर्दोषवास्तुलिख्यते ॥ अथकर्तृवास्तुसभुतंयनविश्वचराचरं ॥ तस्मै
संभाषदेवाद्योनमोश्रीविश्वकर्मणे ॥१॥ निर्दोषवास्तुकर्तेवंनिर्दोषप्रशादनिर्णयो ॥ निर्दोषनंदिरंसर्वेनिर्दोषकथयेपराजी
ते ॥२॥ अपराजितोसतेसत्यंमहाभागंत्वयपरी ॥ कथंवामीनसंदेहनिर्दोषंशृणुशाश्वता ॥३॥ निर्दोषशास्त्रदृष्टीनानिर्दोषजी
र्णमेवच ॥ निर्दोषब्रह्मवर्जयेत्नुनिर्दोषंसधनेपदं ॥४॥ चतुर्द्वारंब्राह्मणश्चवनुरश्चविवालये ॥ चतुरस्रचकर्तव्यंअन्य
वेधुविवर्जयेत्नु ॥५॥ द्वारमध्येस्थितोवृक्षेअश्वत्थायदाभवेत्नु ॥ अंतरभितिकर्तव्यंअन्येवास्तुनदोषकृमान् ॥६॥ द्वारमध्ये
स्थितोवृक्षनिरवृक्षयदाभवेत्नु ॥ नित्यक्षीरंचमेवेद्यंअन्येवास्तुनदोषकृत्नु ॥७॥ द्वारमध्येगृहानांनुकत्यवृक्षयदाभवेत्नु ॥ अ
श्वरेयुग्रयोस्थभू अन्येवपरीवर्जयेत्नु ॥८॥ द्वारमध्येस्थितोवृक्षस्तिंवरवृक्षयदाभवेत्नु ॥ सप्तकत्यसमानुत्यपुत्रपोत्रादिव
र्धनं ॥९॥ गृहेकजोतिनांअशुभगांतथेवच ॥ अश्वत्थंवेवकर्तव्यंगृहवेधेदिवर्जितं ॥१०॥ द्वारमध्येगृहानांनुवृपानांभुवबे
धुच ॥ अयनसन्मुखंवकत्यंपावर्द्धितंमदाजय ॥११॥ द्वारमध्येस्थितोवृक्षवरवृक्षयदाभवेत्नु ॥ अंतरेभितिकर्तव्यं अन्य
वास्तुनदोषत ॥१२॥ शूर्पाकारंवृथाधिकंविधिकर्णेचकारयेत्नु ॥ शालिनोनरकंज्ञानिस्वामिनंनिर्धनंभवेत्नु ॥ १३॥ शूर्प
कारंगृहाद्वर्त्यंनिकर्णेचनकारयेत्नु ॥ अयतोत्तमवेश्वरंपुरुषितंपरिवर्जयेत्नु ॥१४॥ शालास्वामियदामनंदिमानं

नलोपयेत् ॥ अग्रतोपुष्टितंचैव हेतमानंचकारयेत् ॥१५॥ चतूरश्रीकृतेक्षेत्रेभानंशालातथैवच ॥ अन्यत्रच्छायाकृत्येनिर्द्वेष अदृष्टायेकं ॥१६॥ छत्रंचद्विनकर्तव्यं छत्रादिग्रहणेदोषः अन्यत्रसुनदोषकृत् ॥ १७॥ यदहिनंनकर्तव्यं ब्रह्मादंमठमंदिरंयेकस्थंभहृयंकार्यंछत्रपतिधनंक्षय ॥१८॥ द्वारमध्येस्थितोगेहे भकेसभनकारयेत् युग्मशूरभवेत् श्रेष्ठं भकेकपरिवर्जयेत् ॥१९॥ द्वारमध्यगृहानांतु कोणमेकंनकारयेत् ॥ युग्मेघुचभवेत्श्रेष्ठं एकेकपरिवर्जयेत् ॥२०॥ यतुरिदाडविरंभाद्वाक्षाजातुनिकर्णिकानृपानां ॥ भवणश्रेष्ठं अन्यत्रपरिवर्जयेत् ॥२१॥ जतिपुष्पाणिसर्वाणि नागवल्लि दलानिच ॥ नृपानंभवनश्रेष्ठं अन्यत्रपरिवर्जयेत् ॥२२॥ पुंगीफलानिसर्वाणि देवद्रुक्षस्तथैवच ॥ शुभंभवतिभूपालो अन्यत्रंपरिवर्जयेत् ॥२३॥ वर्जयेत्वेश्यशूद्राणांक्षणियाणांशुभंभवेत् ॥ कारशिल्पनृपाणांतु संग्रामेचसदाजयं ॥२४॥ पृष्ठेवोरक्षंचकर्तव्यं वामांगापरिवर्जयेत् ॥ अग्रतोचभवेश्रेष्ठं राजमानंसदाजय ॥२५॥ यदाग्रद्रुक्षंचकर्तव्यं अग्रतोपरिवर्जयेत् ॥ तग्रहंअशुभंज्ञेयं पुत्रपौत्रंधनंक्षयं ॥२६॥ चतुर्द्वारंचतुर्शालंउर्ध्वंचगवाक्षकं ॥ नृपानांभवनश्रेष्ठं अन्येतंपरिवर्जयेत् ॥ २७॥ द्वारसवेग्रहानांतुतलामानंनलोपयेत् ॥ अग्रतःपुष्टितंचैवसमसुबंचकारयेत् ॥२८॥ द्वारस्थेभगवाक्षाणांभनकोंचकर्णयोसुखमंदुपमस्समायुकंश्रेणिभागंचकारयेत् ॥२९॥ भक्तितालोपतायेणग्रस्तासंचदाभवेत् ॥ कल्पिनंतुकलेयात् स्वामिश्चंचधनक्षयं ॥३०॥ संधिकाकुंभिकासर्वेनलमानंनलोपयेत् ॥ अग्रतःपुष्टितश्चैवसमसुबंचकारयेत् ॥ ३१॥ क्षीणेक्षीणेचसर्वांसांश्रेणिभगंतुकारयेत् ॥ अग्रतःपृष्टितश्चैवसमसुबंचकारयेत् ॥ ३२॥ यदावेक्षेनकर्तव्यं श्रेणिभंगनकारयेत् ॥ स्वामिसुखंनकर्तव्यं षण्मासेनभागिकं ॥ ३३॥ मध्येस्थंभाधरिमानंतमानंअग्रतंभवेत् ॥ क्षीणेक्षीणेंदधिकर्तव्ये अन्यत्रासुनदोषकृत् ॥३४॥ देवध्वजंप्रदातव्यं आग्रतगजस्थपयेत् ॥ वामदक्षिणेकर्तव्यं भीतमानंचमदीपा ॥३५॥ आज्ञास्वरंकायाप्रजाराजगृहप्रवेश ॥ नदग्रहंआशुभनेयं श्रेयस्तत्रनवीधते ॥ हीवास्तुचतुशालंचपृशालंचआपृयो ॥ वीस्तरंभधिकर्तव्यं नलोपज्ञानदोषकृत् ॥ ३७ ॥

येकशालात्रीशालानुपंचशालाचसप्तयोदीर्घंतुकर्तव्यंहीस्वानदोषकृत ॥३८॥ आयकाकसर्वेषुप्रमेमानंनलोपयेत ॥ पापाणेहेतव्यकसुव्यकनदोशआयोदेयक ॥३९॥ घरलोपस्तुदातेंच आधिकासंचीतमंदिरं ॥ ब्रह्मदोषप्रकर्तव्यास्वामीसर्वधनक्षय ॥४०॥ द्वारसर्वग्रहानांतुउर्ध्वंजालनकारयेत् जालजालभयंजीवगवाक्षास्वामीसुखवह ॥ ९१॥ आधावेच्यानकर्तव्या जालीकाम्वाक्षमेवच ॥ इपरेद्वारकर्तव्यनदोषआर्थीदायक ॥४२॥ षष्ठीद्वारनकर्तव्यंकभूमियगेशर्वादूतीयाभूमी द्वारचनदोषआयदायक ॥ ४३॥ षष्ठीद्वारसमावुक्तंकर्णशारवविकर्णयो ॥ नृपाणांभवनेश्रेष्ठं अन्यत्रपरिवर्जयेत ॥४४ युग्मेगृहप्रकर्तव्यंकस्वामीग्रहंसीव ॥ मध्यभीतीहृयकार्यंकेकपरिवर्जयेत् ॥ ४५॥ करीहीननकर्तव्यंप्रसादवेदीमंदिर श्रीशरणानाकसताथस्वामीसर्वधनक्षय ॥४६॥ वाणीवकणमालाचनगामपरिवर्जयत ॥ क्षीणक्षीणेचसर्वांसाश्रेणीभगनकारयत ॥४७॥ अग्रवर्गद्वाआर्धंचकर्तव्यं देवतास्थभवेत् ॥ धजेधजप्रदातव्यस्वामीसर्वसुखावह ॥ ४८॥ वामओलदलद्रकर्तव्यलक्षणपरिवर्जयेत् ॥ वामेस्तहेनतीपूर्तीस्वामीनोवीर्धनभयत ॥४९॥ सविस्तारमयाप्रोक्त उद्देश्यकारयेत् ॥ आगंआमनकसूंब उर्ध्वंछायावटभवेत् ॥५०॥ वीप्रेहादशमगत्वाग्रहसंक्षस्त्रीयाभवेत ॥ सप्तमगत्वाभवेतस्त्रे चसोद्वीसर्वदोशभवेत् ॥५१॥ नवावलंभवेतरुपतलेस्थद्वादशमंफल ॥ आयुधानीकवायातुसेरुपसहतसा ॥५२॥ प्रतीमानुईदचवर्गहेतु आज्ञानभवेत ॥ चतुर्वर्णप्रतीवर्तंडभाधवमधामा ॥५४॥ दीशालाग्रहकर्तव्यस्वामासर्वरधनक्षय आ

यं आयव्यसमुस्तनृपानांचग्रहवत्न ॥ आज्ञायाहेतकर्तव्य आन्यावास्तुनदासकृत ॥ ५५॥ द्वारवीस्तारत्रीभागेनपरवीतारमेवच ॥ विस्तरवसुभागेनपारपीढभवेशीव ॥५२॥ पीढबीस्तारपादानस्तभवीस्तारमवच ॥ पंचहेहेतकर्तव्यनदाज्ञाआर्द्रीशायक ॥ ५३॥ पीढवीस्तारसमयोकोरूभीकारीचमेवच ॥ पंढआधारसार्धंसप्रमुचकारयत ॥५४॥ उदयहेतुकर्तव्यस्थभाघनयदाभवेत ॥ द्वारतारनलोपव्यआकाशज्ञानंनआवनेयं ॥५५॥ तालीतालभीतायतागेताग्रहदोषमहाभवत ॥ शिषिनानरकयतीसर्वसंपधनक्षयेत् ॥५६॥ कुभीवीतारयदामानतदीमानंभरणभवेतसभवीस्तारशीरकार्याउयमहतकारयत् ५७

पारपीहीत्रिभागेनतत्रनत्रकमउदयतवत ॥ ७८॥ कर्णीलिकाकारविस्तारप्रमनग्रहसंख्यया ॥ परःभासायाकरुव्यानदास
आदशयक ॥ ७९॥ धाधुवीस्तारप्रोनारजलापदीशकशुणीता ७०॥ परीधीस्तारजलेपरीनुतदीपंदुद्धाभोवभवत ॥ क्षीणी
सर्वासोमसुचकारयक ॥८१॥ मध्यसुचमलापच्यवाहदेत ॥८२॥ काणककातरचोवआछाद्यारनकारगत बहुद्वारदृढभश
नृपाणाभवणेपुच ॥८३॥ मीनजसुखवहू ग्रहकर्मसुवीसुरभ्यार्चीतिदक्षिणभवेत् ॥ वामांगेनग्रकर्तव्यनीत्यथदत्र
कारीक ॥९०॥ वामांगेचग्रकर्तव्यदक्षीपरिवर्जयेत् ॥स्वामीसुखनकर्मकालेगदुतिभोजना ॥९१॥ आग्नेयुरुधभेचेवग्रहे
धीष्टापरीवर्जयेत् ॥ ९२॥ आग्रतोहरतेपुत्रपृष्टतोहरतेधन ॥ वामदीक्षिणतोरक्षीधनधान्यसुखावहू ॥९३॥ आग्रधु
ष्णभवेश्वरेन्पाणाभवणेमच ॥ वामम्यएशनकर्तव्यैतेनयामेवमदाजय ॥९४॥ दक्षिलोद्वदुलोपचगर्भेशाभनथेवच ॥ शा
पीनानरकेयातीस्वामीसर्वधनक्षय ॥९५॥ वेश्यउवाच ॥ दीर्घोवलुभयतेपधीप्रजानाच ॥ ग्रहभवेतदक्षीपदगर्भमानचक
था ॥९६॥ श्रीपारावतीनानाच आयुस्तदीर्घीकावापीकुर्याद्वीहीनमानतर ॥ दक्षीयक्षेम्यकर्तव्य भान्यवाक्सुनदोषत ९७
राजामार्गेचद्वारनुप्रत्याचक्षणभवेत् ॥ तेषामन्यचकन्यशाकथमानआपराजीत ॥९८॥ सत्यसत्यमहाप्राज्ञापस्यया
परीपृच्छत ॥ कथशामीनसदेहायथाशास्त्रस्यनीयय ॥९९॥ सत्यानवपरीकदशावीस्मवेश्याकारयतमयेदचमाया
प्रोमुदक्षीणसव्रत १००॥ श्रीधीक्षाबाचगीसामानत्वयाप्रोक्तकथरूपकराजीत ॥ नारभागपरभेदरत्नासादमदमदिर
॥ पुचपुत्रापरनेजज्ञानप्रमानतत १ वीपीतालोपीतायेन ब्रह्मदास्तमाहाभय ज्ञालापीनानरकयोतेस्वामीननीर्धनभव
वेत २ धीक्षबाचनामभागत्रभवेनाकधरुपआपराजीती ३ आमाजीतोबाच ॥ रेखरुपत्रमानतुसुत्रपापरीत्यजेत्
४ वीपीतालापीतायेनब्रह्मचमद्भवेत् ॥ शान्वीनानकुलाज्ञानीस्वामीनोनोर्थनभवेत ॥५॥ ग्रहकर्मपुत्रसर्वसपुत्रयेका
शीतीपदभवेत ॥ कामदवास्तुनामचदशरेखाग्रकीर्तिता ॥६॥ आयतनपंचभागश्चवर्गभागचतुर्थक ॥ मध्यमी
तिप्रमाननुपुत्रापरिवर्जयेत् ॥७॥ पुजीताप्रतीपुज्यतेवीध्यतस्यहरतीच ॥ स्वामीसुखग्रकर्तव्यपुत्रपौत्राधीवधेना ९२

॥८॥ स्वामीकनाद्वोरेखाचवीरेखाचशोकभवेतनदाचनुधीशाश्रोत्राशोडशानातुपंमी ॥९॥ कुलालीकशरदशाचशु
भद्रआचशपूर्मी ॥ मदीचगुचसुरेखाभद्रानवत्रकीर्तिता ॥१०॥ कागदरेखसुभद्रायकदशास्मृता ॥ तथासवंतोभद्रद्वा
वीशमध्येचचतुर्थकथा ॥११॥ इतीश्रीअज्ञानसरआप्राज्ञोतमबादेवरेखाचार्यस्यबादेरेखाणीशयसंपूर्ण ॥ छ ॥
॥ ७ ॥ ७ ॥ ॥ श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीविश्वकर्मोउवाच ॥ वक्षर्णाबवारसीवः प्राक्षीर्णवस्त्र
तीहरी ॥ हरोहरगदश्रेष्ठाग्रथकारेमावर्तनेयहस्तनुत्रमादेशेत्यावेदायुत्लाभवत ॥ हीआयुत्लाभवेदहियावस्तदग्रहसक
॥२॥ दशार्धवीशपरंयंतहस्तेहस्तेसुमंगुता ॥ आर्धपुत्लाभवतदहीयावतहस्तज्ञानार्थक ३ त्रीनीयाशेकतपीडतदार्थक
क्षामाभामकं ॥ पुष्करम्ययदाकारजीलामयेमलेकर ॥४॥ लहरमछमदुकक्मरेग्राजामवच्चा ॥ नलस्यशेसमायुक्तशीला
मध्यमलकर ॥५॥ नंदाभद्रातयारिक्ताअर्जीतावापरीसीता शुक्लसोभागनीश्चेवधरमीनवमीशिला ॥६॥ पक्षकर्मेयदा
तत्यंन्यलकारसंयुत ॥ हमरुपमयकयादरुपचयभवेत ७ तस्माऊर्पचमशोनकर्तव्यकुर्मउत्तम ॥ सर्वलकारसंयुक्त
दीव्यरुपनपुजीता ॥८॥ नंचेवदुर्यसमुलईद्वानीलमनीस्तथा ॥ पुष्करागचमध्यचप्रवालापरीवेदीत ॥९॥ नंदाचुरेतदा
तत्यशीलाशेषप्रदीक्षण ॥ धरणीमध्यमस्तापायथाकुर्मप्रयत्नत ॥१०॥ दीकपालदधातदीवेवस्त्रचशालातनारीकरय
फलंदधेतभाजनानसमन्वीतं ॥११॥ ॥ इतिश्रीविश्वकर्माकृतेक्षीरार्णवसंवादेपृच्छतज्ञानोपेकुर्मेज्ञालानीवेशाग्रहप्रथमो
ध्यायसंपूर्णम् ॥ ॥ ॥ शके १७८२ शैद्रनामसंवत्सरेमार्गशीर्षमासेशुक्लपक्षेनवम्यांतिथौभृगुवासरेनहिले
इदंपुस्तकंसमाप्तं ॥ यादृशंपुस्तकंदृष्टंतादृशंलिखितंमया ॥ यदिशुद्धमशुद्धंवमदोषोनदियते ॥

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

DR BHAU DAJI
डाक्टर भाऊदाजीइत्याख्यस्यस्मारकम्
MEMORIAL